

ΠΑΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραφείο
ΚΕΜΠΑ
Αριθμός Αδείας
3712

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 3655 ΚΕΜΠΑ
ΚΩΔΙΚΟΣ 013586

Κεράσοβο

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΣΜΟΛΙΚΑ 21, 13451 ΚΑΜΑΤΕΡΟ • ΤΗΛ: 210 88.27.296 ☎ www.kerasovo.gr

✉ adelf.agiapar@gmail.com [f](#) Αγία Παρασκευή Κεράσοβο [@](#) [agia_paraskevi_kerasovo](#)

ΤΕΥΧΟΣ 174 > Μάιος - Ιούνιος - Ιούλιος - Αύγουστος 2025

Τα “Πιστρόφια”

Τα Πιστροφιά ..όσα βοννά και αν πέρασαααα..
ΜΙΑ ΜΕΓΑΛΗ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ

Ευεργέτης
της Αδελφότητας
και του χωριού μας

Γεώργιος Χ. Κοντοδήμος

1

ΚΕΡΑΣΟΒΟ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

Αδελφότητα Αγίας Παρασκευής
Κόνιτσας Ιωαννίνων

ΕΚΔΟΤΗΣ

Γεώργιος Σιάφης, Πρόεδρος Αδελφότητας
Σμόλικα 21, 134 51 Καματερό

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Πρόεδρος: Γιώργος Σιάφης, 6972 281618

Αντιπρόεδρος: Κωνσταντίνος Παπανικολάου, 6977478032

Ταμίας: Απόστολος Τζίνας, 6944798643

Γ. Γραμματέας: Δήμητρα Καραγιάννη, 6977259043

Μέλος: Αλέκα Γιαννούση, 6973310198

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Γιώργος Σιάφης, Κωνσταντίνος Παπανικολάου,
Δήμητρα Καραγιάννη

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ

Δήμητρα Καραγιάννη, Αλέκα Γιαννούση

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΣΤΗΝ ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ

Γιώργος Σιάφης, Κωνσταντίνος Παπανικολάου,
Δήμητρα Καραγιάννη

Αντιπρόσωπος με σφραγίδα και μπλοκ για το χωριό και τις δημόσιες υπηρεσίες είναι ο Κώστας Γ. Τζίνας

**Ανώνυμες επιστολές και κείμενα
δεν δημοσιεύονται.**

**Τα ενυπόγραφα άρθρα δεν σημαίνει
ότι εκφράζουν και τις απόψεις του Δ.Σ.
της Αδελφότητας ή της Σύνταξης.**

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

20 ευρώ - 25 Δολ. ΗΠΑ - ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ 30

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ

Αδελφότητα Αγίας Παρασκευής Κόνιτσας.
Σμόλικα 21, 134 51 Καματερό

Αρ. Λογαριασμού:

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ 6034-135805-738

IBAN: GR 3001710340006034135805738

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ: MASTERGRAPH

Κονίτσης 2, 183 45 Μοσχάτο

Τηλ.: 210 9595 160

e-mail: tsertosl@otenet.gr

**Αγοράστε γεωργικά και κτηνοτροφικά προϊόντα
από τους παραγωγούς του χωριού.**

- ✓ Είναι σίγουρα άριστης ποιότητας και ταυτόχρονα ενισχύετε την τοπική οικονομία.
- ✓ Ψωνίστε από τα καταστήματα του χωριού.
- ✓ Μας χρειάζονται και τα χρειαζόμαστε.
- ✓ Προτιμήστε συγχωριανούς μας επαγγελματίες

Πρόσκληση

Προς όλους τους συγχωριανούς και φίλους
της Αδελφότητας και του περιοδικού μας.
Παρακαλούμε να μας στέλνετε απόψεις και θέσεις
για όποιο θέμα θέλετε να αναδείξετε.
Επίσης φωτογραφικό υλικό από κοινωνικές
και προσωπικές στιγμές, για να τις δημοσιεύουμε.

e-mail: adelf.agiapar@gmail.com

2

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

ΞΕΝΩΝΑΣ:	Γκανάτσου Μαρία 6943150292
ΤΟΠΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ:	26550-24210,
Πρόεδρος Κώστας Τζίνας	6937244347
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ Κ.Χ.:	26550-24339,
	6976067198 (Δημήτριος Κ. Τέλης)
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ	6976202076
ΙΕΡΕΑΣ: (παπα-Μιχάλης)	6941640115
Αδελφότητα Ιωαννίνων Μακρυγιάννη Σπυριδούλα	2651033961

Πρόεδρος: Μακρυγιάννη Σπυριδούλα

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΚΙΑΤΟΥ «ΤΟ ΖΑΡΚΑΔΙ»

Πρόεδρος Νάκος Λάζαρος του Θωμά, Τηλ: 6934424884

Διεύθυνση: Παπανικολή 34 Κιάτο Κορινθίας Τ.Κ 20200

email: lazar.nakos@gmail.com

ΚΟΝΙΤΣΑ

ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ: 2655360300	ΤΑΞΙ: 26550-22471, 22500
ΚΕΝΤΡΟ ΥΓΕΙΑΣ: 26550-23111	ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ: 26550-22199
ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ: 26550-22202	ΔΕΗ: 26550-22209
ΚΤΕΛ: 26550-22214	ΚΕΠ: 26550-23900

Κοινωνικά

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ■ ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ - ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2025

Σιάφης Σπύρος	20€	του Ευαγγέλου	20€	Στρατσίανης Ανδρέας	25€	Γελαδάρη Χρυσάνθη	30€
Βάϊλας Διονύσης	30€	Νάκος Ανδρέας	20€	Γκούτσιος Αντώνης	20€	Σιώμου Τασία	25€
Γελαδάρης Νικόλαος	20€	Βάϊλας Ηλίας	20€	Στρατσίανης Ανδρέας	30€	Σιώμου Ευγενία	25€
Πατήρ Μιχαήλ	20€	Γιώτης Γεώργιος	20€	Παπανικολάου Αγγελική	20€	Παπαγεωργίου Αποστόλου	
Γκουγκέτας Βασίλης	50€	Τσιάτσιος Λάzaros	50€	Κανναβός Δημήτριος	20€	Χρυσάνθη	20€
Τέλλης Παντελής	35€	Στρατσίανης Γεώργιος	20€	Κανναβός Κωνσταντίνος	10€	Βάϊλα Μαριάνθη	20€
Βάϊλας Φώτης	20€	Πασιός Μιχαήλ του Χρήστου	20€	Κανναβού Μάχη	10€	Καραγιάννης Βασίλης	25€
Γελαδάρης Γεώργιος		Ζήκας Κωνσταντίνος		Στεφάνου Αθανάσιος	105€	Καραγιάννη Μαριάνθη	45€
Κωνσταντίνος	20€	του Ανδρέα	20€	Κότινα Λευκοθέα	20€	Ντακουβάνου-Παπακώστα	
Κυρίτης Λάμπρος	30€	Τζίνα Ελένη		Μαστορίδου Ελπίνη	20€	Μαρία	50€
Τσούκας Βασίλης	20€	σύζυγος Ευαγγέλου	20€	Ζύλφος Λεωνίδας	20€	Ζώτου -Πασιά Αρτεμισία	20€
Κοταδήμος Θωμάς	20€	Γεωργίου Δημήτριος	50€	Τζίνα Δήμητρα	20€	Γελαδάρη Παναγιώτα	20€
Πασιός Γεώργιος	30€	Παπανικολάου Παρασκευή	50€	Στρατσίανης Γεώργιος	50€	Κοτούλα-Κονιδάρη	
Σταματοπούλος Γεώργιος	20€	Δαγκουβάνου Ιωάννα	20€	Τζίνας Ευάγγελος του Πέτρου	20€	Ανδρομάχη	20€
Κωτούλας Παναγιώτης		Δαγκουβάνου Λίτσα	20€	Γαλάνης Ανδρέας	30€	Καλύβα Σπυριδούλα	50€
του Παντελή	20€	Γαλάνης Ζήσης	30€	Ζιούλης Κωνσταντίνος		Κυρίτης Αχιλλέας	
Στρατσίανης Ιωάννης	20€	Λουκοπούλου Αικατερίνη	30€	εις μνήμη	30€	του Νικολάου	20€
Ζαμάνης Ανδρέας	20€	Παπανικολάου Κωνσταντίνος	50€	Τζίνας Κωνσταντίνος		Κωτούλα Αμαλία	30€
Ζιούλης Απόστολος	20€	Ντακουβάνος Ιωάννης	20€	του Βασιλείου	20€	Μακρής Σιάφης Δημήτρης	20€
Τζίνας Κωνσταντίνος	20€	Νάκος Δημήτρης		Φάτσου Χριστίνα	20€	Γεώργιος Β. Σιάφης	50€
Σκαλωμένος Αθανάσιος		του Παντελή	20€	Φλώρου Αглаΐα	20€	Παννούση Αλέκα	20€
του Κωνσταντίνου	20€	Κυρίτη Μαρία	20€	Τσαρούχα Δέσποινα	20€	Γιώτη Αναστασία	20€
Τζίνας Κωνσταντίνος		Γκούτσιος Αντώνης	25€	Κακούρης Αντώνης	100€	Μακρυγιάννη Αγόρω	20€

Γάμος

- ✓ Ο Γιάννης Ντακουβάνος του Ζήση παντρεύτηκε την Κορίνα Κορινιάτου στις 22 Ιουνίου 2025 και βάπτισαν την κορούλα τους Νεφέλη στον ιερό ναό Αγίου Τρύφωνος στο κτήμα Μάρκου.
- ✓ Ο Θεωδωρής Στρατσίανης του Δημητρίου παντρεύτηκε στην Σίφνο την Marie Aude Lydia Favel στις 6/9/2025 και στις 7/9/2025 βάπτισαν τον γιο τους Ορφέας -Δημήτρης.
- ✓ Ο Νίκος Π. Βάϊλα και η Πέννυ Αγγελοπούλου παντρεύτηκαν στις 6 Σεπτεμβρίου 2025 στον ιερό ναό Αγίου Ιωάννου στο Κιάτο Κορινθίας.

Να ζήσουν και να είναι ευτυχισμένοι!

Βάπτισμα

Η Αντιγόνη Κότινα και ο Σοφοκλής Χατζόπουλος βάπτισαν τον γιό τους στις 2-10 στην Αγία Μαρίνα Παιανίας, το όνομα του νεοφωτίστου Κωνσταντίνος!

Να τους ζήσει!

Ευτυχίες

- ✓ Ο Κατοσρός Ιωάννης του Δημητρίου κ της Αριστέας Κοταδήμου, εγγόνος του Βασίλη Κοταδήμου και της Αμαλίας Πασσιά πέρασε 1ος πρώτος στο Πανεπιστήμιο Πειραιά στο Τμήμα Οργάνωσης κ Διοίκησης Επιχειρήσεων.
- ✓ Ο Γελαδάρης Κωνσταντίνος του Γεωργίου πέρασε 5ος στη σχολή αξιωματικών Πυροσβεστικής στην κάτω Κηφισιά.

Συγχαρητήρια!

Θάνατοι

Ο Παντελής Αποστόλου έφυγε από τη ζωή 11 Ιουνίου 2025 σε ηλικία 88 χρόνων. Η κηδεία και η ταφή έγινε στο χωριό.
Στις 26 Ιουλίου έφυγε από τη ζωή η Αγγελώ Θ. Τζίνα σε ηλικία 86 χρόνων. Η κηδεία και η ταφή έγινε στο χωριό.

Καλό Παράδεισο και ελαφρύ το χώμα που τους σκεπάζει

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΣΕ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας Αγίας Παρασκευής Κό-νιτσας «**Το Κεράσοβο**» σύμφωνα με το καταστατικό της, προσκαλεί όλα τα μέλη της να παρευρεθούν στη Γενική Συνέλευση την **Κυριακή 9 Νοεμβρίου 2025** και ώρα **10:30**, που θα πραγματοποιηθεί στο γραφείο της Αδελφότητας μας στο Καματερό Αττικής, οδός Σμόλικα 21. Σε περίπτωση που δεν επιτευχθεί απαρτία, όπως ορίζεται από το καταστατικό η Γενική Συνέλευση θα επαναληφθεί χωρίς άλλη ειδοποίηση την Κυριακή 16 Νοεμβρίου 2025 και ώρα 10:30 π.μ. στον ίδιο τόπο και θα θεωρείται ότι βρίσκεται σε απαρτία όσα μέλη και να παρίστανται.

Θέματα Ημερήσιας Διάταξης:

- ✓ Απολογισμός Δράσης
- ✓ Προτάσεις και τοποθετήσεις μελών

Η παρουσία όλων των μελών κρίνεται απαραίτητη.

Με εκτίμηση,

Το Διοικητικό Συμβούλιο

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ "ΤΟ ΚΕΡΑΣΟΒΟ"
για να δυναμώσει η πολιτιστική ομορφιά του χωριού μας!

Αγαπητοί συγχωριανοί ενισχύστε οικονομικά τον σύλλογό μας : την Αδελφότητα "Το Κεράσοβο", στην χρόνια προσπάθειά του να μη σβήσει η μνήμη της λαϊκής – πολιτιστικής δημιουργίας του χωριού μας, η Ιστορία του-η Ιστορία του καθένα μας, όλων των ανθρώπων του που συνέβαλλαν στην ύπαρξή του, και συνεχίζουν να το κρατούν ζωντανό, αλλά και όλες και όλοι εκείνοι που δεν το λησμονούν στα ξένα.

Ελάτε όλοι μαζί να κρατήσουμε τη συνέχεια της ομορφιάς του!

"Η Αδελφότητα" έχει λίγους οικονομικούς πόρους, ο καθένας και η καθεμιά μας, με λίγα ή και με μεγαλύτερα ποσά, να ενισχύσουμε την Αδελφότητα οικονομικά!

Ολοκλήρωση Πολιτιστικών Εκδηλώσεων

«Κερασοβίτικα 2025»

Ο Πολιτισμός ως δύναμη συλλογικής ταυτότητας

Με ιδιαίτερη επιτυχία και με τη μαζική συμμετοχή των συγχωριανών και επισκεπτών ολοκληρώθηκαν οι εκδηλώσεις «Κερασοβίτικα 2025», που αποτέλεσαν για ακόμη μία χρονιά σημείο αναφοράς για την πολιτιστική ζωή του χωριού μας.

Οι μέρες αυτές δεν ήταν απλώς μια σειρά πολιτιστικών και κοινωνικών δράσεων. Αποτελέσαν απόδειξη ότι ο πολιτισμός δεν είναι πολυτέλεια, αλλά αναγκαίο στοιχείο κοινωνικής συνοχής, συλλογικής μνήμης και τοπικής ανάπτυξης. Ο τόπος μας έδωσε ένα ζωντανό μήνυμα: μέσα από τη συνεργασία φορέων, συλλόγων, δημιουργών και εθελοντών, μπορούμε να υψώσουμε την ποιότητα της ζωής μας και να δημιουργήσουμε θεμέλια για ένα πιο αισιόδοξο μέλλον.

Κατά τη διάρκεια των εκδηλώσεων, που διήρκεσαν από τον Ιούλιο και τον Αύγουστο η συμμετοχή ήταν καθολική. Το πρόγραμμα περιλάμβανε:

Οι εκδηλώσεις ξεκίνησαν στις 26 Ιουλίου με το πανηγύρι της Αγίας Παρασκευής, προστάτιδας του χωριού. Το πρωί πραγματοποιήθηκε εκκλησιασμός στην ομώνυμη εκκλησία μας, ενώ το νεανικό χορευτικό τμήμα, υπό τη χοροδιδασκαλία της Ανδρομάχης Βάιλα Μπούνα, παρουσίασε παραδοσιακούς χορούς. Το απόγευμα, το χορευτικό πρόγραμμα συνέχισε τους χορούς στην κεντρική πλατεία του χωριού. 3,4,5 Αυγούστου είχαμε την επίσκεψη του 4ου Συλλόγου Ανιχνευτών Βριλησίων Αττικής στο χωριό μας, που στα μέλη του μάθανε πως γίνετε μία παραδοσιακή κερασοβίτικη πίτα και το έθιμο της πιρπιρούνας.

Στις 9 Αυγούστου, ο Πολιτιστικός Σύλλογος Τρικοκκιάς Γρεβενών επισκέφτηκε το χωριό μας, τιμώντας τη μακρά σύνδεση των κατοίκων με την καταγωγή τους από το χωριό μας.

Οι εκδηλώσεις κορυφώθηκαν στις 10 Αυγούστου με το ετήσιο μνημόσυνο για τους Κερασοβίτες ήρωες του 1913. Στις 10:00 τελέστηκε επιμνημόσυνη δέηση στην προτομή του «Κερασοβίτη Ηρώα», ενώ ακολούθησε κατάθεση στεφάνων. Παράλληλα, από τις 11:00 έως τις 14:00 λειτούργησε αιμοδοσία στο Δημοτικό Σχολείο. Το βράδυ, στην κεντρική πλατεία, η μουσική και ο χορός κυριάρχησαν με την εκδήλωση «Τα Πιστρόφια», όπου συμμετείχαν η ορχήστρα του Νίκου Φιλιππίδη και το χορευτικό του Πολιτιστικού Συλλόγου Κορυφώ Κέρκυρας.

Οι εκδηλώσεις ολοκληρώθηκαν την 15η Αυγούστου, την ημέρα της Κοίμησης της Θεοτόκου που γιορτάζει και η ομώνυμη κεντρική μας εκκλησία. Το πρωί έγινε εκκλησιασμός και αρτοκλασία στην κεντρική εκκλησία της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, ενώ στις 11:00 ακολούθησε

δημοτικό γλέντι με τον Αντώνη Κακκούρη στην κεντρική πλατεία. Το βράδυ, στις 23:00, νεολαία και επισκέπτες διασκεδάσαν σε νεανικό πάρτι στην πλατεία.

Η πολιτική διάσταση του πολιτισμού

Ο πολιτισμός δεν είναι μόνο ψυχαγωγία. Είναι πολιτική πράξη. Με τις εκδηλώσεις αυτές δόθηκε βήμα στη νέα γενιά να εκφραστεί, αναδείχθηκε η τοπική δημιουργικότητα, τιμήθηκε η παράδοση και συνδέθηκε η περιοχή μας με ευρύτερα πολιτιστικά δίκτυα.

Σε μια εποχή που οι κοινωνίες απειλούνται από την αδιαφορία και την αποξένωση, η πολιτιστική δράση αποτελεί ανάχωμα. Είναι το μέσο για να κρατήσουμε ζωντανή την ιστορική μας ταυτότητα, να ενισχύσουμε την αλληλεγγύη και να δώσουμε προοπτική ανάπτυξης πέρα από αριθμούς και στατιστικές.

Ευχαριστίες

Η επιτυχία των «Κερασοβίτικων 2025» δεν ανήκει μόνο στους διοργανωτές, αλλά σε όλους: από τους θεσμούς που στάθηκαν αρωγοί μέχρι τον απλό συγχωριανό μας που με την παρουσία του στήριξε την προσπάθεια.

Ένα θερμό ευχαριστώ σε όσους συμβάλανε να γίνουν πραγματικότητα.

Ευχαριστήριο

Το φετινό καλοκαίρι στο χωριό μας, και ειδικά η εκδήλωση της 10ης Αυγούστου, άφησε όμορφες αναμνήσεις και γέμισε χαρά μικρούς και μεγάλους. Θα ήθελα από καρδιάς να ευχαριστήσω ιδιαίτερα τα παιδιά του εφηβικού και του παιδικού τμήματος, καθώς και τους γονείς τους, για την τυπικότητα, τη συνεργασία και τη στήριξή τους σε όλη τη διάρκεια των προβών και της προετοιμασίας. Η παρουσία και η συνέπειά τους στάθηκαν πολύτιμοι σύμμαχοι σε αυτή την κοινή προσπάθεια.

Ιδιαίτερη μνεία αξίζει στα πιο μικρά παιδάκια, που με συντροφειυσαν στις πρόβες όχι μόνο ως χαρούμενη παρέα, αλλά και ως έμπρακτη βοήθεια στην οργάνωση, στην προετοιμασία και αργότερα στη συλλογή των φορεσιών. Θερμές ευχαριστίες στη μικρή Μελίνα, αλλά και σε όλα τα παιδιά και τους γονείς που συνεργαστήκαμε και καταφέραμε, ακόμη μία χρονιά, να έχουμε αυτό το όμορφο αποτέλεσμα.

Η χαρά και η συγκίνηση όλων μας είναι η μεγαλύτερη ανταμοιβή.

Μάχη

Προς τον Πρόεδρο και τα μέλη του ΔΣ της αδελφότητας Κερασσοβιτών «το Κεράσοβο».

Αναπολώντας τις τελευταίες ημέρες του καλοκαιριού, τις δραστηριότητες του χορευτικού σχήματος «Κορυφώ εν χορώ», του πολιτιστικού συλλόγου Κέρκυρας «Κορυφώ» η μνήμη σταματά στο κάλεσμα σας και στη δυνατότητα να γίνουμε κα».

Γίναμε θεατές και συμμετέχοντες στην προσπάθεια να αναβιώσετε κάθε χρόνο παλιά αλλά όχι, ξεχασμένα έθιμα, να τα ανασύρετε από το χρονοντούλαπο της μνήμης, αλλά όχι της λήθης.

Η πρόεδρος του συλλόγου Μπακάλη Ευτυχία, τα μέλη του ΔΣ, οι χορευτές και η δασκάλα του χορευτικού Γιώτη Αναστασία, σας ευχαριστούμε πολύ για την ζεστή φιλοξενία, το ενδιαφέρον και τον ενθουσιασμό σας με την υπόσχεση να παρευρεθούμε όποτε μας ξανακαλέσετε με μεγάλη χαρά.

**Η δασκάλα του χορευτικού τμήματος
«Κορυφώ εν χορώ»
Γιώτη Αναστασία.**

Συγκεκριμένα: Στον Περιφερειάρχη Ηπείρου κ. **Αλέξανδρο Κακριμάνη** και την υπεύθυνη Δημοσίων Σχέσεων την κα **Ελένη Βίρου** που πάντα συνδράμουν στην εκτέλεση των εκδηλώσεων μας.

Τον Πρόεδρο της κοινότητάς μας **Κώστα Τζίνα** για την άσπρη συνεργασία. Στην λατρεμένη οικογένεια **Φιλιππίδη_Νίκο Κώστα** και **Λευκοθέα-τον Παύλο Νάκο**, τον **Σάκη Καρακώστα**, τον **Θανάση Χριστόπουλο** και τον **Θανάση Γκούτσιο**, που είναι πάντα μαζί μας συνοδοιπόροι. Ειδικές ευχαριστίες στην **Ανδρομάχη Μπούνα** για την αμέριστη και πολύτιμη πολιτιστική και πρακτική συμβουλή και συμβολή της σε όλο το φάσμα των εκδηλώσεων

Στην **Ελένη Σιάφη** για τη γνώση της και τη συμβολή της για τη συμπλήρωση της ιδέας του εθίμου.

Την **Αναστασία Γιώτη** για την πρωτοβουλία της να φέρει στο χωριό μας το χορευτικό συγκρότημα του Πολιτιστικού Συλλόγου Κορυφώ Κέρκυρας.

Στον **Κωνσταντίνο Δημητρίου** για την πρόσχαρη και απλόχερη προσφορά του στα εδέσματα του 15 Αυγούστου.

Ευχαριστούμε τον **Σταύρο Ιορδανίδη** – γαμπρό του Βαγγέλη Γελαδάκη για την προσφορά των αναψυκτικών και των νερών στο πάρτι της νεολαίας.

Δεν θα μπορούσαμε να μην ευχαριστήσουμε τον **Αντώνη Κακούρη** που έγινε «Κερασσοβίτης» και είναι συνώνυμος με τα πανηγύρια και τις γιορτές του χωριού μας.

Στο χωριό μας φέτος έγιναν ανάρπαστες οι ομπρέλες της Αδελφότητας, για το λόγο αυτό ένα μεγάλο ευχαριστώ στη Στεφάνια Ζαμπέλη που χάρη της δική της συνδρομή δημιουργήθηκαν.

Ένα θερμό ευχαριστώ στη νεολαία μας και στα παιδιά μας που δείχνουν με τη συμμετοχή του ότι η Αγία Παρασκευή το Κεράσοβο έχει μέλλον. Τις ζωντανές και άξιες γυναίκες του χωριού μας που είναι βασικό μας στήριγμα σε κάθε εκδήλωση τόσο με τη συμμετοχή τους όσο και κυρίως με τις πράξεις τους.

Θα θέλαμε να δώσουμε ένα ειδικό ευχαριστώ στο ΔΣ της Αδελφότητας τον **Κώστα**, την **Αλέκα**, τον **Απόστολο** και βέβαια στην ψυχή όλων των δράσεων μας από τη σύλληψή τους τη διοργάνωση τους και την εκτέλεσή τους στην Δήμητρα Καραγιάννη.

Χορωδία

Φωτούλα Κουκούμη
Ελένη Καραγιάννη
Ιφιγένεια Βάσιου
Μαριάνθη Βάιλα
Γιώτα Χαρίση
Μαρία Καναβού
Χριστίνα Κοταδήμου
Ολυμπία Τσιάτσιου
Ευανθία Κουκούμη
Μαρία Ντακοβάνου
Πελαγία Νάκου
Λευκοθέα Σιάφη
Ειρήνη Κοταδήμου
Σπυριδούλα Καλύβα
Αμαλία Ζήκα

Χορευτικό

Δημήτρης Καναβός
Βασιλική Ντακοβάνου
Ιωάννα Νάκου
Χρήστος Σκαλωμένος
Αριστείδης Τσιάτσιος
Νίκη Παπακώστα
Χρήστος Κουτσουμπελας
Γιάννης Κατσαρός
Ειρήνη Νάκου
Ολυμπία Τσιάτσιου
Αφροδίτη Χόντου
Χριστίνα Τσούκα
Λευκοθέα Γκούτσιο
Γιάννης Γαλάνης
Κώστας Γαλάνης

Βλέποντας μπροστά: Κερασσοβίτικα 2026

Με τα «Κερασσοβίτικα 2025» να ολοκληρώνονται με επιτυχία, η Αδελφότητα ήδη σχεδιάζει την επόμενη διοργάνωση. Οι εμπειρίες και τα διδάγματα της φετινής χρονιάς θα ενσωματωθούν στον σχεδιασμό, ώστε το 2026 να είναι ακόμη πιο οργανωμένο, φιλόδοξο και προσβάσιμο σε ευρύτερο κοινό. Η τοπική κοινωνία, οι καλλιτέχνες και οι φίλοι των τεχνών καλούνται ξανά να συμμετάσχουν ενεργά, φέρνοντας νέες ιδέες και όρεξη για πολιτισμό. Τα «Κερασσοβίτικα» συνεχίζουν να αποτελούν γιορτή της δημιουργίας, της παράδοσης και της συλλογικότητας — ένα πολιτιστικό στίγμα που φωτίζει τη μοναδικότητα της περιοχής.

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκαν τα “Πιστρόφια”

Μια γιορτή παράδοσης, ενότητας και με μεγάλη συμμετοχή της νεολαίας

Από νωρίς το απόγευμα, πλήθος Κερασσοβιτών και φίλων συγκεντρώθηκαν στην κεντρική πλατεία κάτω από τον πλάτανό μας, όπου το δρώμενο εκτυλίχθηκε με πραγματική προσομοίωση του εθίμου, τα νιόγαμπρα, οι γονείς τους, η κουινιάδα της νύφης, ο επίτροπος της εκκλησίας, οι βλάμηδες, οι δερφοφτές - φίλες της νύφης, η χορωδία στο δρόμο προς το πατρικό σπίτι της νύφης, τα μπαργιάκια, η συνοδεία της μουσικής, η σύνδεση με το έθιμο της Μικράς Ασίας, μια πανδαισία.

Τα χορευτικά συγκροτήματα παρουσίασαν εντυπωσιακές παραδοσιακές χορογραφίες, φορώντας τις αυθεντικές τοπικές φορεσιές. Το κέφι απογειώθηκε με τη συμμετοχή της ορχήστρας του Νίκου Φιλιππίδη, που ταξίδεψαν το κοινό μέσα από γνώριμες παραδοσιακές μελωδίες και ρυθμούς. Με την αφήγηση της Αργυρώς Σταυροπούλου που εξηγούσε όλα τα στάδια, αναπτύχθηκε το δρώμενο όπου ακούστηκαν και χορεύτηκαν τα τραγούδια Δερονιλίτισσα, Ένας λεβέντης χόρευε, Φέξε Φεγγαράκι μου, Κάτω στα 6 μάρμαρα, Από την Αθήνα, Κανιλίτσα, Αράπικος, Έχασα μαντήλι, Κουτσός και συρτός. Ιδιαίτερα συγκινητική ήταν η παρουσία της νεολαίας, που συμμετείχε ενεργά τόσο στους χορούς όσο και στη διοργάνωση, αποδεικνύοντας ότι η αγάπη για τον τόπο και την παράδοση παραμένει ζωντανή μέσα από τις νέες γενιές.

Στην έναρξη των εκδηλώσεων ο Πρόεδρος της κοινότητας Κωνσταντί-

Με εξαιρετική επιτυχία και μεγάλη συμμετοχή κόσμου πραγματοποιήθηκε το φετινό πολιτιστικό μας δρώμενο «Τα Πιστρόφια» ..όσα βουνά και αν πέρασσα... που διοργάνωσε η Αδελφότητά μας. Η πολιτιστική εκδήλωση, που έχει γίνει πλέον θεσμός για το χωριό μας, αποτέλεσε μια μοναδική ευκαιρία για όλους να ξαναζήσουν στιγμές από την πλούσια πολιτιστική μας παράδοση.

νος Γ. Τζίνας δήλωσε (Αγαπητοί συγχωριανοί, αγαπητοί φίλοι, με ιδιαίτερη χαρά και συγκίνηση σας καλωσορίζουμε στο χωριό μας. Η σημερινή βραδιά δεν είναι απλώς μια γιορτή· είναι μια ευκαιρία να θυμηθούμε τις ρίζες μας, να τιμήσουμε την παράδοση μας και

να συναντηθούμε όλοι μαζί ως μια μεγάλη οικογένεια. Ο πολιτισμός μας δεν είναι κάτι στατικό. Είναι ζωντανός, αναπνέει και μεγαλώνει μέσα από τα τραγούδια, τους χορούς, τις γεύσεις και τις μνήμες που μοιραζόμαστε.

Θέλω να ευχαριστήσω θερμά τον Θύμιο Ευθυμίου που στέκεστε δίπλα στην κοινότητα σε κάθε μας προσπάθεια, με αγάπη και προσφορά. Σας εύχομαι να περάσετε όμορφα, να γεμίσετε την καρδιά σας με χαρά και να πάρετε μαζί σας τις καλύτερες αναμνήσεις από αυτήν τη βραδιά. Καλή διασκέδαση σε όλους και του χρόνου με υγεία!!)

Στη συνέχεια πήρε το λόγο ο Νίκος Εξάρχουν

Ο Πρόεδρος της Αδελφότητας ανέφερε: Αγαπητοί Κερασσοβίτες, φίλοι και φίλες του χωριού μας, επισκέπτες, με ιδιαίτερη συγκίνηση σας καλωσορίζουμε στη σημερινή πολιτιστική μας βραδιά, στο πλαίσιο των δράσεων Κερασσοβίτικα 2025, αφιερωμένη στα ήθη και τα έθιμα του γάμου και πιο συγκεκριμένα «Τα Πιστρόφια», όσα βουνά κι αν πέρασα κανά βουνό δεν μ' άρεσε – ένα έθιμο παλιό όσο κι οι πέτρες των βουνών μας, που κρατά ακόμα μια σπίθα ζωντανή στις καρδιές

Ο **Νίκος Εξάρχου** πρώην Δήμαρχος της Κόνιτσας και νυν εκπρόσωπος της Αντιπολίτευσης στον ομώνυμο Δήμο στον χαιρετισμό ευχαρίστησε της Αδελφότητα για την πρωτοβουλία του εθίμου τα Πιστρόφια. Συνέχισε, η σημερινή εκδήλωση μας θυμίζει τις παλαιότερες δεκαετίες, όπου η διαδικασία του γάμου με όλα τα έθιμα διαρκούσε ένα δεκαπενθήμερο, η αγάπη των συγχωριανών και η συνεργασία τους έπαιζαν σημαντικό ρόλο για την διατήρηση των εθίμων, όχι μόνο οι συγγενείς, αλλά κυρίως οι γείτονες του γαμπρού και της νύφης. Αγαπητοί φίλοι, με απογοήτευση βλέπουμε βαρύγδουπες εκδηλώσεις και δρώμενα που δεν έχουν καμία σχέση με τον τίτλο, αλλά τι να πούμε όταν σε κάποια χωριά υπάρχουν τα επιστρόφια και κάποια αλλού έχουνε γιορτή πέστροφας γιορτή προβατίνας, γιορτή καλαμποκιού και τα λοιπά.

Αυτό δείχνει ότι το χωριό μας κρατάει ακόμα γερά σε σχέση με την παράδοση και τις ρίζες του.

Ευχαρίστησε την οικογένεια Φιλιππίδη θυμίζοντάς τους ταυτόχρονα τη σπουδαία εκδήλωση του 2022 στην Κόνιτσα για τα 100 χρόνια από την Μικρασιατική τραγωδία.

Παρότρυνε τους Κερασσοβίτες με τη συνδρομή της Αδελφότητας να συλλέξουν ότι φωτογραφικό και οπτικό υλικό υπάρχει αναφορικά με τα έθιμα του γάμου του χωριού μας και να δημιουργήσει ένα αρχείο παρακαταθήκη για τις επόμενες γενιές. Τέλος, ευχήθηκε σε όλους τους χωριανούς και τους επισκέπτες υγεία και πάντα χαρές και στην Αδελφότητα να συνεχίσει το σπουδαίο της έργο.

όσων το θυμούνται.

Όπως λέγαν κι οι παλιοί. «Ο γάμος δεν είναι μόνο μια μέρα, είναι 'πομείνει σ' όλο το βίος».

Κι είχαν δίκιο.

Η Ήπειρος, με τη λιτή αλλά δυναμική της φυσιογνωμία, έχει δώσει στην Ελλάδα και τον κόσμο πολιτιστικά διαμάντια – μουσικές, χορούς, τραγούδια, παραδόσεις. Ένα από τα πιο όμορφα και ιδιαίτερα στοιχεία της είναι το πώς τελούνταν οι γάμοι στις ηπειρώτικες κοινότητες, όχι μόνο σαν κοινωνικά γεγονότα αλλά σαν τελετουργίες γεμάτες νόημα. Ο γάμος στο χωριό μας δεν ήταν απλώς μια τελετή. Ήταν τελετουργία. Με τραγούδια, με μοιρολόγια της χαράς, με κλαρίνα, με φλογέρες, με νύφες και προξενιά, με δάκρυα και ευχές. Κι ανάμεσα σ' όλα αυτά, ξεχωριστή θέση είχαν τα Πιστρόφια.

Τι ήταν τα Πιστρόφια;

Τα ΄Πιστρόφια, ήταν η επιστροφή της νύφης στο πατρικό της, 8 μέρες μετά τον γάμο. Όχι μονάχη της – με τον άντρα της και τους συμπεθέρους. Να τη δούνε πώς έγινε γυναίκα, πώς στέκεται πια με φιλότιμο και τιμή στο νέο της σπίτι.

Δεν ήταν απλώς μία επίσκεψη, αλλά μια ολόκληρη κοινωνική και τελετουργική διαδικασία, γεμάτη συμβολισμούς:

- Της αποδοχής της αλλαγής ταυτότητας της γυναίκας,
- Της μετάβασης από την κόρη στη σύζυγο,
- Της επικύρωσης της ένωσης και των δεσμών ανάμεσα στις δύο οικογένειες.

Έφερνε μαζί της δώρα – μαντήλια, κουλούρια, τυριά – και γύριζε να φιλήσει το χέρι της μάνας και του πατέρα. Κι εκείνοι την καλωσόριζαν με δάκρυ στο μάτι, με τραγούδι στα χείλη.

Είναι σημαντικό να τονίσουμε ότι το έθιμο των Πιστροφιών δεν ήταν μόνο μια οικογενειακή υπόθεση. Ήταν κοινωνικό γεγονός. Ήταν μια ευκαιρία για την κοινότητα να γιορτάσει ξανά, να ενισχύσει τις σχέσεις της και να μεταδώσει τα ήθη στις νεότερες γενιές.

Ήταν μια δεύτερη γιορτή. Το σπίτι του πατέρα άνοιγε ξανά, έστρωνε τραπέζι, έπαιζε το κλαρίνο και χόρευε το σόι όλο. Τα Πιστρόφια ήταν το επιστέγασμα του γάμου, η επιβεβαίωση ότι η νύφη «στέριωσε».

Η αξία σήμερα

Σήμερα, σε μια εποχή όπου η παράδοση κινδυνεύει να ξεθωριάσει μπροστά στον ρυθμό της καθημερινότητας, της αστικής κοσμοθεωρίας του ατομισμού και της ευδαιμονίας, τέτοιες εκδηλώσεις κρατούν ζωντανή τη συλλογική μας μνήμη. Δεν είναι νοσταλγία για το παρελθόν, αλλά γέφυρα με το μέλλον. Είναι ένα κάλεσμα να ξαναδούμε τις αξίες της οικογένειας, της κοινότητας και της ταυτότητάς μας με νέα μάτια. Δεν πέρασαν. Μένουν. Αν τα κρατάμε. Αν τα τιμάμε.

Γιατί δεν είναι μόνο χοροί και στολίδια. Είναι ριζώματα. Είναι σεβασμός στην οικογένεια, στον τόπο, στους προγόνους μας.

Ας μη ξεχνάμε ποιοι είμαστε, από πού ερχόμαστε, κι ας διδάξουμε στα παιδιά μας πως η παράδοση δεν είναι "παλιό", είναι φως που οδηγεί. Ας κρατήσουμε ζωντανό αυτόν τον πλούτο. Όχι μόνο μέσα από λόγια, αλλά και μέσα από πράξεις, συμμετοχή και σε εκδηλώσεις όπως η σημερινή.

Σας ευχαριστούμε που είστε εδώ σήμερα, που κρατάτε το χωριό μας ζωντανό – όχι μόνο στα λόγια, αλλά και στην ψυχή.

Η βραδιά ολοκληρώθηκε μέσα σε κλίμα χαράς και συγκίνησης, με τον κόσμο να χορεύει και να τραγουδά παραδοσιακούς σκοπούς μέχρι αργά, αποδεικνύοντας πως η παράδοση εξακολουθεί να αποτελεί ζωντανό και δυναμικό κομμάτι της ταυτότητάς μας.

*Ευθύμιος Ν. Κουκούλης
Ευεργέτης της Αδελφότητας και του χωριού μας*

ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ

ΑΡΤΟΚΛΑΣΙΑ

ΤΙΜΗ ΣΤΟΝ ΚΕΡΑΣΟΒΙΤΗ ΗΡΩΑ

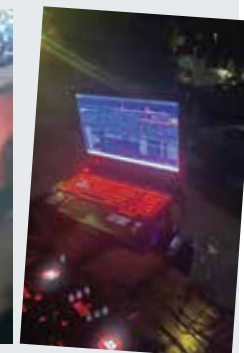
Με την κατάθεση στεφάνου, την τέλεση τρισάγιου, την απαγγελία του Εθνικού Ύμνου και κράτηση ενός λεπτού σιγής, τιμήσαμε του πεσόντες Κερασσοβίτες/ισσες ήρωες του 1913, στην προτομή του Κερασσοβίτη Ηρώα του 1913. Η μνήμη του παραμένει άσβεστη, φάρος θυσίας και ανδρείας για τις επόμενες γενιές. Η θυσία του δεν είναι παρελθόν, είναι η ζωντανή παρακαταθήκη του τόπου μας. Η Αδελφότητα με την καθιέρωση της μνήμης των Κερασσοβιτών τιμά την αθανασία τους αναγνωρίζοντας το χρέος της απέναντι στην Ιστορία.

Επιτυχημένο το καλοκαιρινό πάρτι της Αδελφότητας

Με ιδιαίτερη επιτυχία πραγματοποιήθηκε το βράδυ της 15ης Αυγούστου το καθιερωμένο καλοκαιρινό πάρτι κάτω από τον πλάτανο στο μεσοχώρι. Την εκδήλωση διοργάνωσε με μεράκι και φροντίδα η Αδελφότητα, προσφέροντας μια όμορφη βραδιά δια-

σκέδασης στη νεολαία και όχι μόνο. Η μουσική επένδυση της βραδιάς έγινε από τους DJ Γιάννη Ντακοβάνο & Λευτέρη Μάρη, οι οποίοι κράτησαν αμείωτο το κέφι με σύγχρονες επιτυχίες και χορευτικούς ρυθμούς μέχρι τις πρώτες ώρες. Η ανταπόκριση του κόσμου

ήταν μεγάλη, ενώ το κλίμα χαρακτηρίστηκε από ζωντάνια, χαρά και ενότητα. Η Αδελφότητα ευχαρίστησε όλους όσοι συμμετείχαν και συνέβαλαν στην επιτυχία της εκδήλωσης, ανανεώνοντας το ραντεβού για το επόμενο καλοκαίρι.

Αντάμωμα Καταγωγής

Με μεγάλη χαρά και βαθιά συγκίνηση, το χωριό άνοιξε την αγκαλιά του για να υποδεχθεί αγαπημένους συγχωριανούς μας από την Τρικοκκιά Γρεβενών, οι οποίοι έχουν τις ρίζες και την καταγωγή τους το χωριό μας. Έχουμε κοινά επίθετα.

Η παρουσία τους μας θύμιζε πως, όσο

κι αν μας χωρίζουν αποστάσεις, ο τόπος καταγωγής μας παραμένει πάντα κοινός παρονομαστής που μας ενώνει. Τα μονοπάτια, οι μνήμες και οι παραδόσεις της Αγίας Παρασκευής εξακολουθούν να ζουν μέσα στις καρδιές όλων μας. Η επίσκεψη αυτή αποτέλεσε μια όμορφη ευκαιρία για ανταλλαγή αναμνήσεων,

γνωριμία με τους νεότερους και ανασυνένωση των δεσμών που μας ενώνουν.

Τέτοιες επισκέψεις μας γεμίζουν περηφάνια και ελπίδα, καθώς αποδεικνύουν ότι οι δεσμοί αίματος και ψυχής μεταξύ των δύο κοινοτήτων δεν σβήνουν ποτέ. Αντίθετα, περνούν από γενιά σε γενιά, δίνοντας συνέχεια και ζωή στην κοινότητά μας.

Οι στιγμές ήταν συγκινητικές, διότι βρέθηκαν εκατέρωθεν οικογένειες με ίδια επίθετα και κοινές ρίζες. Τρικοκκιώτες στην έκθεση φωτογραφίας στο σχολείο αναγνώρισαν Κερασοβίτες που είχαν ακούσει γι' αυτούς από τους προγόνους τους. Μας τίμησε ιδιαίτερα και η επίσκεψη του Ιωάννη Τσακνίκη Αντιπεριφερειάρχη Γρεβενών.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ στους συγχωριανούς μας για την τιμητική τους παρουσία, τις Κερασοβίτισσες γυναίκες που συνεισέφεραν με τα φαγητά τους και κυρίως μπροστά τους στόλισαν και τραγούδησαν το μπαριάκι για το επερχόμενο δρώμενο Τα Πιστρόφια.

Εύχομαι να ξανασυναντηθούμε σύντομα, με την ίδια αγάπη και το ίδιο χαμόγελο ανταποδίδοντας την επίσκεψη.

Επίσκεψη του 4ου Συλλόγου Ανιχνευτών Βριλησσιών Αττικής στο χωριό μας

Η Αδελφότητα ανταποκρίθηκε στο αίτημα του 4ου Συλλόγου Ανιχνευτών Βριλησσιών Αττικής και σε συνεργασία με τον Πρόεδρο της Κοινότητας Κωνσταντίνος Τζίνας οργάνωσε τρεις δράσεις σπονδυλωτές από την παράδοση και την καθημερινότητα του χωριού μας. Συγκεκριμένα το έθιμο της πιρπιρούνας (για την αντιμετώπιση της ανομ-

βρίας) της προετοιμασίας της κερασοβίτικης πίτας σε όλα τα στάδια - ζύμωμα άπλωμα φύλλου γέμισμα ψήσιμο - και τραγούδι με χορό. Ένα μεγάλο ευχαριστώ στις γυναίκες Ιφιγένεια Βάσιου Χριστίνα Κοταδήμου, Μαριάνθη Βάιλα, Ελένη Καραγιάννη, Πανάγιω Χαρίση, Λεύκω Σιάφη, Ολυμπία Τσιάτσιου, Ευανθία Κουκούμη, Μαρία Τζίνα, Φωτούλα

Κουκούμη, Ευσταθία Καραγιάννη, Νίκη Τζίνα, Γεωργία Ευθυμίου, Σπιριδούλα Καλύβα και Χρυσάνθη Γκούτσιου.

Ειδικές ευχαριστίες στη Δήμητρα Καραγιάννη που είχε την ευθύνη της διοργάνωσης. Η ευγνωμοσύνη του Συλλόγου τεράστια έφυγαν από το χωριό μας με τις καλύτερες εικόνες και μνήμες.

Η Φιλοσοφική Σχολή του ΕΚΠΑ βραβεύει τους αδελφούς Νίκο και Κώστα Φιλιππίδη

Απένειμε τιμητικές πλακέτες

Η Φιλοσοφική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών τίμησε σε ειδική εκδήλωση τους αδελφούς Νίκο και Κώστα Φιλιππίδη, απονέμοντάς τους τιμητικές πλακέτες για την πολύχρονη και πολύπλευρη προσφορά τους στον χώρο του πολιτισμού και της μουσικής. Η βράβευση αυτή αποτελεί αναγνώριση του έργου και της συμβολής τους στη διάδοση και ανάδειξη της ελληνικής παράδοσης και της πνευματικής δημιουργίας.

«Στη σημερινή εκδήλωση, που συνδιοργανώνουμε ο Τομέας Εθνομουσικολογίας & Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας καθώς και το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Εθνομουσικολογία και Μουσική Πράξη», του Τμήματος Μουσικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής του ΕΚΠΑ, έχουμε την εξαιρετική τιμή και χαρά και συγκίνηση να απευθύνουμε ένα μεγάλο δημόσιο ευχαριστώ και να αποτίσουμε τον οφειλόμενο, τον δίκαιο φόρο τιμής στους εκλεκτούς εκπροσώπους της μουσικής μας παράδοσης. Είναι (αλφαβητικά) η Τασία Βέρρα, ο Γιώργος Γευγελής, ο Χριστόδουλος Ζούμπας, ο Στάθης Κουκουλάρης, ο Λάζαρος Κουλαξίζης, η Οικογένεια Ξυλούρη (με την Ουρανία Ξυλούρη που τιμάει μian ολόκληρη ζωή την παρακαταθήκη του αείμνηστου Νίκου Ξυλούρη, καθώς και με τον Γιάννη Ξυλούρη-Ψαρογιάννη και τον Αντώνη Ξυλούρη-Ψαραντώνη) και τέλος οι αδελφοί Νίκος και Κώστας Φιλιππίδης.

Αυτή η και πάλι κατάμεστη ιστορική αίθουσα του Πανεπιστημίου και η γεμάτη ενθουσιασμό ανταπόκριση και προσέλευση όλων μας, επιβεβαιώνει τη βαθιά εκτίμηση των συνεργατών, τον σεβασμό των μαθητών και των ομοτέχνων, την αναγνώριση του κοινού, την αγάπη των φίλων.

Οι σημερινοί τιμώμενοι εκπροσωπούν, ο καθένας στον

τομέα του, μian ολόκληρη ιστορία και αποτελούν σημείο αναφοράς ως προς το παραδοσιακό ύφος και ήθος στο ρεπερτόριο, στο τραγούδι και τα μουσικά όργανα των περιοχών και των ιδιωμάτων που εκπροσωπούν.

Η ακαδημαϊκή έρευνα και διδασκαλία οφείλει να σέβεται, να μελετά και να αναδεικνύει την πολύτιμη παρακαταθήκη που μας κληροδοτούν οι παλαιότεροι, οι πρωτογενείς φορείς και λειτουργοί της μουσικής μας παράδοσης, επώνυμοι καλλιτέχνες αλλά και απλοί καθημερινοί άνθρωποι

που επέλεξαν και φυλάττουν Θερμοπύλες, τη συλλογική μνήμη και ταυτότητα. Σε μια Ελλάδα που, σε πείσμα των καιρών και των καταστάσεων, εξακολουθεί να αντιστέκεται και να επιμένει, μέσα από το τραγούδι, τη μουσική, τον χορό, τα λαϊκά δρώμενα στον κύκλο του χρόνου και στον κύκλο της ζωής, την τελετουργία του λαϊκού γλεντιού που αρνείται να υποβιβαστεί σε καταναλωτική διασκέδαση.

Το παραδοσιακό δίστιχο επιμένει να μας υπενθυμίζει ότι: «Τούτο τον κόσμο που 'μαστε...» Κι έχουμε ευθύνη για όλα αυτά που θα κληροδοτήσουμε στα παιδιά μας και στα εγγόνια μας, στους φοιτητές μας (προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς), στους νεότερους μουσικούς που καλούνται να παραλάβουν τη σκυτάλη και να καταθέσουν τη δική τους αλήθεια και δημιουργική έμπνευση. Συνεισφέροντας ώστε να κρατήσουν οι χοροί, να συνεχιστεί και να εξελιχτεί η ζώσα μουσική μας παράδοση, ως ζωντανός οργανισμός, ως κοινόχρηστο αγαθό και όχι ως απλό καταναλωτικό προϊόν, απολιθωμένο μουσειακό έκθεμα ή επιφανειακή φολκλορική αναπαράσταση.

Αλλά ας περάσουμε στην παρουσίαση των τιμωμένων. Δεν είναι διόλου εύκολο να συμπυκνώσεις την προσωπικότητα, την πορεία και την προσφορά μιας ολόκληρης ζωής σε μια συνοπτική αναφορά. Όμως ας αποτελέσει αφορμή η σημερινή εκδήλωση να ανακαλέσει ο καθένας από μας το έργο τους, που ευτυχώς έχει πλέον αποτυπωθεί σε μεγάλο βαθμό, να συν-τονιστούμε και να συν-κινηθούμε μαζί τους σ' αυτή την καθαρτήρια λειτουργία που εμπνέει η γνήσια λαϊκή δημιουργία.

ΑΔΕΡΦΙΑ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗ

Τιμούμε μία μουσική οικογένεια, τους Φιλιππιδαίους από την Κόνιτσα, τιμώντας τα δυο ακώριστα αδέρφια, τον Νίκο και τον Κώστα Φιλιππίδη.

Στην πλούσια και πολύμορφη παράδοση της Ηπείρου, η περιοχή της Κόνιτσας διατηρεί το δικό της ξεχωριστό ύφος και ρεπερτόριο στο τραγούδι, τη μουσική και τον

χορό. Στη ζώνη του Σαραντάπορου κυριαρχούν τα περίπου 40 Μαστοροχώρια, ξακουστά για τους μαστόρους που όπως λένε «έχτισαν τον κόσμο»! Μάστορες της πέτρας, πρωτομάστορες και πελεκάνοι από την Πυρσόγιαννη, τη Βούρμπιανη, την Καστάνιανη, το Κεράσοβο, ταλιαδοῦροι-ξυλογλύπτες από το Τούρνοβο, ζωγράφοι-αγιογράφοι από τους Χιονάδες, μαραγκοί από το Ασημοχώρι. Και που δεν έφτασε η χάρη τους!.. Όργωσαν την Ελλάδα και τη Βαλκανική, Βλαχιά, Πόλη, Αίγυπτο, Περσία, αργότερα Αμερική... Κι επιστροφή στην Κόνιτσα.

Ακόμη και σήμερα οι απόγονοι των μεγάλων μουσικών οικογενειών (οι Μπετζαίοι, οι Αλεξίου, οι Χαλκιάδες, οι Πανουσάκηδες και οι Φιλιππιδαίοι) εξακολουθούν να παίζουν για τους μερακλήδες και να διακονούν την ιεροτελεσσία του κονιτσιώτικου γλεντιού.

ΝΙΚΟΣ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΣ

Ο αγαπημένος σε όλους Νίκος Φιλιππίδης γεννήθηκε στο Κεράσοβο το 1944 ανήκει κι αυτός σε μια μεγάλη μουσική «σκλήθρα» όπως λένε στην Ήπειρο. Το μεγαλύτερο από τα τέσσερα παιδιά του ονομαστού κλαρινετζί Φίλιππα Φιλιππίδη. Οργανοπαίκτης ήταν και ο παππούς ο Νικόλας που –όπως λέγανε– «έπαιζε βιολί μόνος του και ήταν σα να άκουγες ολόκληρη ορχήστρα!».

Ξεκινώντας με μια μικρή φλογέρα, ο Νίκος μυήθηκε στη μουσική από την τρυφερή ηλικία των 8 χρόνων, συμμετέχοντας στα τοπικά γλέντια και τα πανηγύρια με την οικογενειακή κομπανία.

«Το πρώτο γλέντι που έπαιξα, θυμάται, ήταν το 1952, στο Κεράσοβο. Είχαμε φτιάξει εκείνη τη χρονιά με τον πατέρα μου ένα σαντούρι από καφάσια φρούτων! Πήγαμε και τα κόψαμε στο ξυουργείο. Βάλαμε σύρματα για χορδές και ο πατέρας το κούρδισε όπως του είχε δείξει κάποιος Ρουμάνος στην Κόνιτσα. Μ' αυτό το αυτοσχέδιο σαντούρι με πήρε ο πατέρας μου στο γλέντι, ελλείψει άλλων μουσικών. Πρέπει να ήταν απόκριες, Φλεβάρης μήνας. Ο πατέρας μου έπιασε το κλαρίνο, ο θείος ο Γιώργος το ντέφι κι εγώ το «σαντούρι» μου. Ο ήχος και οι αρμονίες που έβγαζε το σαντούρι τους εντυπωσίασε. Η αλήθεια είναι πως κι εγώ ο ίδιος δε πίστευα τί συνέβαινε την ώρα του γλεντιού. Ένωθα ότι έβλεπα ταινία, λες κι έπαιζε κάποιος άλλος, ότι δεν ήμουν ο ίδιος εκεί. Σαν παιδάκι βέβαια που ήμουν, περισσότερο μου άρεσε που με κερνούσαν λουκούμι ή μπακλαβά!..»

Από το αυτοσχέδιο σαντούρι και το ντέφι ο μικρός Νίκος πέρασε σύντομα στο κλαρίνο και σε ηλικία 16 χρόνων κατέβηκε στην Αθήνα. Έπιασε δουλειά σ' ένα σιδηρουργείο, πήγαινε στο νυχτερινό σχολείο και παράλληλα έπαιζε σε γλέντια. «Το μεροκάματο –θυμάται– ήταν 25 δραχμές. Τότε έμενα στην Κυψέλη μαζί με άλλα παιδιά από το Κεράσοβο: Μέναμε όλοι μαζί, τρεις, τέσσερις και πέντε μαζί σ' ένα δωμάτιο. Τα πράγματα που είχαμε ελάχιστα. Ένα δυο πουκάμισα καλά και τα ρούχα της δουλειάς. Αυτά μόνο!»

Χαρισματικός και ταλαντούχος μουσικός, μετά τη στρα-

τιωτική του θητεία επικεντρώθηκε αποκλειστικά στο κλαρίνο. Από το 1970 έως το 1980 έζησε στη Ρόδο όπου συνεργάστηκε με τη Νέλλη Δημόγλου και το παραδοσιακό της χορευτικό συγκρότημα διευρύνοντας το ρεπερτόριό του σε όλο το φάσμα και το ρεπερτόριο της ελληνικής δημοτικής μουσικής. Όπως λέει χαρακτηριστικά «πήγαμε στη Ρόδο για 6 μήνες και καθίσαμε για 10 χρόνια».

Κάτι που συνέχισε και όταν επέστρεψε στην Αθήνα στο άλλο μεγάλο σχολείο που ήταν και για τον Νίκο, όπως και για πολλούς ακόμη οργανοπαίκτες της εποχής το «Θέατρο Ελληνικών Χορών» της Δώρας Στράτου.

Με αναγνωρίσιμο ύφος και στέρεα τεχνική, ο Κονιτσιώτης και Ηπειρώτης Νίκος Φιλιππίδης καθιερώθηκε ως «και πάσης Ελλάδος», συνοδεύοντας τους σημαντικότερους εκπροσώπους της ελληνικής παράδοσης καθώς και πλήθος χορευτικές ομάδες στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Στενός συνεργάτης του Χρόνη Ανδονίδη και της Δόμνας Σαμίου, από το 1989 έως το τέλος της ζωής της, συμμετείχε σε πάμπολλες συναυλίες στην Ελλάδα και σ' όλο τον κόσμο, ηχογραφήσεις και εκπομπές.

Έχει διακριθεί ως σολίστας στα αφιερώματα στο λαϊκό κλαρίνο που πραγματοποιήσαμε στο Μέγαρο Μουσικής και στο Ηρώδειο. Πάντοτε σε στενή συνεργασία με τον αδελφό του, τον Κώστα Φιλιππίδη, σπουδαίο δεξιότεχνη στο λαγούτο αλλά και εξαιρετικό τραγουδιστή (που είναι η λιγότερο προβλεπόμενη πλευρά του Κώστα).

Τα δύο αδέλφια, αν και είναι περιζήτητοι και παίζουν όλο το φάσμα της ελληνικής δημοτικής μουσικής, επανέρχονται τακτικά στην κοιτίδα τους, το γενέθλιο τόπο στην Κόνιτσα, στα τοπικά γλέντια και στα καλοκαιρινά πανηγύρια όπου επιστρέφουν τα «ξενάκια» με την κοινότητα να ξαναβρίσκει την πατροπαράδοτη έκφραση και επικοινωνία της. Τους οφείλουμε μια από τις ωραιότερες εκπομπές στο «Αλάτι της Γης» σ' ένα μοναδικό κονιτσιώτικο γλέντι.

Καθώς επίσης και μια εξαιρετική δισκογραφική έκδοση αναφοράς, το «Εκ Κονίτισης» το 2006, καρπό συστηματικής έρευνας και καταγραφής 6 χρόνων.

Τέλος, μια άγνωστη ιδιαίτερη πλευρά του Νίκου που αξίζει να μνημονεύσουμε είναι και η κατασκευή μουσικών οργάνων με κλαρίνο που παίζει να είναι το δικό του έργο! «Το όργανο είναι προέκταση του εαυτού μου, λέει. Κάθε φορά που παίζω ένα τραγούδι προσπαθώ να του δίνω «πνοή» και να ταυτίζομαι με τον κόσμο. Για να γίνει αυτό πρέπει να μπορείς να οβήσεις από μέσα σου τον «εγωισμό» γιατί μόνο τότε γίνεσαι ένα με το σύνολο. Νιώθεις ότι όχι μόνο δίνεις αλλά και παίρνεις πολλά. Βλέπεις στα μάτια τους, το καταλαβαίνεις από το χορό τους την ευχαρίστηση που νιώθουν. Αν το καταφέρεις, πετυχαίνεις πράγματα που δεν μπορείς να τα περιγράψεις με λέξεις. Αν αξίζει κάτι στη ζωή είναι αυτό. Το ίδιο ακριβώς συμβαίνει στον έρωτα και είναι μοναδικό. Το έχω νιώσει, σε γλέντια στο Κεράσοβο, στη Δροσοπηγή, στην Καστάνιανη!..»

Αφοσιωμένη σύντροφος ζωής του είναι η αγαπητή Φεβρωνία Ρεβύνθη, μαθήτριά του Σίμωνα Καρα και ακά-

ματη παραγωγός της Ελληνικής Ραδιοφωνίας, με μεγάλη προσφορά στην καταγραφή και προβολή της δημοτικής μουσικής απ' όλη την Ελλάδα.

Την παράδοση της οικογένειας συνεχίζει στις μέρες μας η κόρη τους η Λευκοθέα Φιλιππίδη στο τραγούδι κι αυτή μαχόμενη μουσικός δίπλα στον πατέρα και τον θείο της.

ΚΩΣΤΑΣ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΣ

Επειδή δεν θέλουμε να ξεχωρίσουμε τα δύο αδέλφια, πριν την απονομή της τιμητικής πλακέτας, θα ολοκληρώσουμε με την αναφορά μας με τον Κώστα Φιλιππίδη, την «ήρεμη δύναμη» δίπλα στον Νίκο.

Γεννημένος το 1950 στο Κεράσοβο ξεκίνησε κι αυτός από μικρός δίπλα στον πατέρα του, μαθαίνοντας τα πρώτα «πασίματα» σ' ένα μικρό μαντολίνο. «Με έβαλε εκεί ο πατέρας μου –θυμάται- για να πάρω το βάπτισμα του πυρός. Μετά πήρα ένα ακορντεόν και πέρασα στις συγχорδίες. Γι' αυτό είναι σημαντικό να παίζεις κι άλλα όργανα γιατί μαθαίνεις το ακόντο την εναρμόνιση. Το χέρι είναι για τον ρυθμό αλλά η αρμονία είναι άλλο πράμα, να μπει μέσα

σου, να καταλάβεις πώς εναρμονίζεται ένα κομμάτι, να έχεις σταθερό ακόρντο και δίνεις «πλάτη», δηλαδή μπορεί να πατήσει αλλά και πάρει και μια ανάσα το κλαρίνο. Ας τον να παίξει και παίξε αυτά που λείπουν και στήριξε τον σκελετό του κομματιού. Βοήθησε!»

Αυτά τα λόγια του Κώστα είναι ένα πραγματικό ευαγγέλιο για την τέχνη του λαούτου, κι αποκαλύπτουν αυτή την ξεχωριστή συμπληρωματική σχέση που καθορίζει τη συνεργασία ανάμεσα στα δύο αδέρφια. Τα είπε σε μια εξαιρετική συνέντευξη που έδωσε σε έναν μεταπτυχιακό φοιτητή μας, τον Δημήτρη Αξώτη, για τη διπλωματική του εργασία, καθώς ο Κώστας είναι πάντοτε ανοιχτός και πρόθυμος να μοιραστεί τα «μυστικά» της τέχνης του με τους νεότερους.

Όταν έφυγαν οι παλαιάχοι λαουτιέρηδες Δημήτρης Τσακίρης και Μαθιός Βεντούρης, ο Κ.Φ. τους διαδέχτηκε στο Θέατρο της Δώρας Στράτου και από το 1987 με τη Δόμνα Σαμίου, σε παραστάσεις στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, σε εκπομπές και στη δισκογραφία.

Αναφέρεται συχνά στο μεγάλο σχολείο που είναι η αμφίδρομη σχέση του μουσικού με τον χορευτή, ιδιαίτερως

για ένα όργανο όπως το λαούτο που δεν είναι μόνο αρμονικής συνοδείας αλλά και ρυθμικό.

«Μεγαλώνοντας -λέει- όπως το είχαν και οι παλιοί, μαθαίναμε από τον χορευτή ρυθμό. Βλέποντας έναν καλό χορευτή παίρνεις τί θέλει το κομμάτι και τον βοηθάς, να μην τον καθίσεις, να του δώσεις φτερά, γιατί έτσι θα έβγαινε η καρτούρα. Άμα δεν τον φτιάξεις, πώς θα πάρεις το μεροκάματο; Δεν υπήρχε μεροκάματο, το τυχερό ήταν. Πέρα του ότι μετά γινόταν συνήθεια και ένιωθες ασυνείδητος και αφιλότιμος να τον κοροϊδέψεις.

Σε μια ορχήστρα κλασική ο μαέστρος κάνει κουμάντο, σε εμάς ο καλός χορευτής μας υποδεικνύει πως να παίξουμε. Και τον λιγότερο καλό τον βοηθάμε εμείς με το παίξιμο φτιάχνοντάς του τη διάθεση!»

Αυτό είναι το ξεχωριστό ήθος, η ευγένεια και η αξιοπρέπεια που διακρίνει την πολύχρονη πορεία των αδελφών Νίκου και Κώστα Φιλιππίδη. Τους ευχαριστούμε από καρδιάς γι' αυτό που είναι και για όλα όσα έχουν δώσει κι εξακολουθούν να προσφέρουν. Και παρακαλούμε να παραλάβουν τις τιμητικές τους πλακέτες!

Ευανθία Κουκούμη Ξενιτιά: το πιο βαρύ φορτίο που άφησα πίσω τη μάνα μου

Δεν ήταν επιλογή, ήταν ανάγκη. Έφυγα ακολουθώντας τον άντρα μου, αφήνοντας πίσω όσα ήξερα, όσα με είχαν φτιάξει. Στην καρδιά μου, όμως, το πιο βαρύ φορτίο δεν ήταν τα πράγματα που άφησα, αλλά η μάνα μου. Εκείνη που με μεγάλωσε με κόπο και τρυφερότητα, την άφησα μόνη, κι αυτό το βάρος δεν έφυγε ποτέ από μέσα μου.

Στην Ξενιτιά έμαθα να ξαναφτιάχνω τη λέξη "σπίτι". Δεν είναι πια οι τοίχοι, ούτε οι δρόμοι της γειτονιάς μου. Είναι οι άνθρωποι που στέκονται γύρω μου. Τα παιδιά μου. Αυτά έγιναν το κέντρο του κόσμου μου, η μόνη σταθερά σε μια χώρα που, όσο κι αν έζησα, δεν με έκανε ποτέ να νιώσω δική της. Πάντα ξένη, πάντα ανάμεσα, ποτέ ριζωμένη πραγματικά.

Η ζωή στις Ηνωμένες Πολιτείες ήταν μια ισορροπία λεπτή: ανάμεσα στον ξένο κόσμο που έπρεπε να αποδεχτώ και στις ρίζες που δεν μπορούσα να προδώσω. Άκουγα τους Αμερικανούς, άκουγα τους Έλληνες, κι εγώ στη μέση, προσπαθούσα να κρατήσω κάτι από τα δύο χωρίς να χάσω τον εαυτό μου. Έτσι δυνάμωσα. Έμαθα να παλεύω, να αντέχω. Μα η δύναμη αυτή πληρώθηκε ακριβά: μου στέρησε την παρουσία της μητέρας μου, την ανάσα της Ελλάδας που τόσο μου έλειπε.

Η νοσταλγία έγινε καθημερινός σύντροφός μου. Ένα τραγούδι,

μια μυρωδιά, μια εικόνα αρκούσε για να με κάνει να δακρύσω. Από το 2010 γυρνάω κάθε χρόνο πίσω, να αγγίξω το χώμα που με γέννησε, να ξανασμίξω με τους δικούς μου. Όμως οι επιστροφές είναι πάντα σύντομες, πάντα μετρούνται αντίστροφα. Στην Αμερική, κρατώ επαφή καθημερινά με όσους αγαπώ, σαν να υφαίνω ένα λεπτό νήμα που με δένει ακόμη μαζί τους.

Μα αν με ρωτήσεις πού θέλω να ζήσω, η απάντηση είναι απλή: στην Ελλάδα. Εκεί είναι το σπίτι της ψυχής μου. Κι όμως, τα παιδιά μου είναι εδώ. Κι η μάνα, όποια κι αν είναι η λαχτάρα της, θα σταθεί δίπλα

στα παιδιά της. Έτσι, η επιθυμία για μόνιμη επιστροφή μένει όνειρο γλυκόπικρο, δύσκολο να γίνει πράξη.

Πατρίδα για μένα είναι εκεί που γεννήθηκα και μεγάλωσα καθώς και η Ουγγαρία. Όσες χώρες κι αν γνώρισα, όσες εμπειρίες κι αν έζησα, τίποτα δεν μπόρεσε να ξεριζώσει την Ελλάδα από μέσα μου. Η Ξενιτιά με έπλασε πιο δυνατή, μα μου πήρε το πολυτιμότερο: τη μητέρα μου και την αίσθηση ότι ανήκω ολοκληρωτικά κάπου.

Ζω, λοιπόν, ανάμεσα σε δύο κόσμους: στον έναν που με έκανε κι στον άλλον που με κρατά. Και συνεχίζω, κουβαλώντας και τους δύο μέσα μου, σαν δύο καρδιές που χτυπούν παράλληλα, χωρίς ποτέ να συγχρονιστούν απόλυτα.

Η συμβολή του Κωνσταντίνου Φιλιππίδη στην ανάδειξη και την προβολή του λαούτου

■ Συνέντευξη στον φοιτητή Δημήτρη Αξιώτη

Ενα από τα βασικά μεθοδολογικά εργαλεία που χρησιμοποίησε για τη διεκπεραίωση της έρευνας αποτέλεσε η συνέντευξη με τον Κωνσταντίνο Φιλιππίδη, καθώς μέσω αυτού του σημαντικού ερευνητικού εργαλείου εμφανίστηκαν χρήσιμα στοιχεία που ανέδειξαν πολλές πτυχές του θέματος.

«Το υποκείμενο της συνέντευξής μου, η οποία είναι η βασική πηγή για την παρούσα εργασία όπως φαίνεται και από τον τίτλο αυτής, είναι ο Κωνσταντίνος Φιλιππίδης. Ο Κ. Φιλιππίδης γεννήθηκε το 1950 στην Αγία Παρασκευή Κεράσοβου της Κόνιτσας στην Ήπειρο. Από πολύ μικρή ηλικία ξεκίνησε να ασχολείται με τη μουσική και συγκεκριμένα με την ελληνική μουσική παράδοση. Από τότε μέχρι σήμερα έχει πραγματοποιήσει σημαντικές συνεργασίες, κυρίως στην Αθήνα όπου δραστηριοποιείται από τη δεκαετία του 1970 μέχρι σήμερα, όπως θα αναδειχθεί στην πορεία της εργασίας. Ο πατέρας του ήταν επίσης μουσικός, αλλά επίσης ο ίδιος έστησε τη μουσική του καριέρα μαζί με τον αδερφό του, Νίκο Φιλιππίδη, ο οποίος είναι και αυτός ένας πολύ σημαντικός κ. αλλιτέχνης της ελληνικής μουσικής παράδοσης και δεξιτέχνης του ελληνικού λαϊκού κλαρίνου. Η επιλογή του Κ. Φιλιππίδη ως βασικού πληροφορητή της έρευνάς μου δεν είναι τυχαία, καθώς αποτελεί έναν σπουδαίο οργανοπαίκτη του στεφανίου λαούτου, ένα από τα θεμελιώδη ελληνικά λαϊκά μουσικά όργανα. Ο Κ. Φιλιππίδης συνέβαλε με το προσωπικό του ύφος σημαντικά στην προβολή του συγκεκριμένου οργάνου, τόσο στο πλαίσιο της γεωγραφικής περιοχής που μελετάται στην παρούσα εργασία όσο και σε πανελλαδική εμβέλεια».

Η διαδικασία της συνέντευξης πραγματοποιήθηκε στις 27 Ιουνίου 2024, στο σπίτι του πληροφορητή στην Αργυρούπολη της Αθήνας, γεγονός που αποδεικνύει την οικειότητα που θέλησε να προσφέρει στη συζήτησή μας. Κατά τη συγκεκριμένη επιτόπια έρευνα ανακτήθηκαν σημαντικές πληροφορίες τόσο για τη ζωή και τη μουσική πορεία του ερευνώμενου καλλιτέχνη, όσο και για τη συμμετοχή, τη δράση και τις συνεργασίες του γύρω από τη μουσική παράδοση της Θράκης και του Έβρου. Στην παρούσα εργασία παρουσιάζονται επίσης καταγραφές μου για την τεχνική του οργάνου, η οποία μελετήθηκε σύμφωνα με την ερμηνεία του συνεντευξιζόμενου.

Η ζωή και το έργο του Κωνσταντίνου Φιλιππίδη

Όπως αναφέρθηκε και στο προηγούμενο κεφάλαιο, ο Κ. Φιλιππίδης γεννήθηκε το 1950 στην Αγία Παρασκευή Κεράσοβου, ένα μικρό χωριό στο Δήμο Κόνιτσας της Περιφερειακής Ενότητας Ιωαννίνων στην Ήπειρο. Εκεί έμεινε «μέχρι τα δεκατρία, μέχρι το '63. Μετά το '63 ήρθαμε εδώ στην Αθήνα οικογενειακώς» (Π1.). Η ενασχόλησή του με την ελληνική μουσική παράδοση, η οποία ξεκίνησε από πολύ μικρή ηλικία, δεν είναι καθόλου τυχαίο γεγονός, καθώς ο Κ. Φιλιππίδης προέρχεται από μουσική οικογένεια: «Κι ο πατέρας κι ο αδερφός και ο παπούς μας κι ο προπάππος μας, είναι πολύ πολύ πίσω». Εξάλλου, στις επαρχιακές μουσικές παραδόσεις και μάλιστα σε εποχές που η εκμάθηση της ελληνικής μουσικής παράδοσης γινόταν μόνο μέσω διαπροσωπικής σχέσης με δασκάλους, καθώς δεν υπήρχαν ακόμη Μουσικές Σχολές, Μουσικά Σχολεία και άλλα ιδρύματα όπου

διδασκόταν το συγκεκριμένο μουσικό είδος, η δημιουργία μιας οικογενειακής ορχήστρας ήταν γεγονός αρκετά σύνηθες, όπως ο ίδιος ο Κ. Φιλιππίδης δηλώνει:

«Λόγω οικογένειας, οι παλιές ορχήστρες, δεν ξέρω αν το ξέρεις, ήταν πάντα οικογενειακές. Δεν γίνονταν όπως τώρα, που τα παιδιά πάνε στο σχολείο, μαθαίνουν όργανα και κάνουν ορχήστρες κ.λπ. Παλιά δεν υπήρχε περίπτωση κάποιος που να μην είναι η οικογένειά του μουσική να γίνει μουσικός».

Παράλληλα, οι τάσεις της κοινωνίας την εποχή εκείνη αποδοκίμαζαν το επάγγελμα του μουσικού. Επομένως, οι πιθανότητες να ξεκινήσει κάποιος που δεν προερχόταν από μουσική οικογένεια να μαθαίνει μουσική ήταν ελάχιστες, λόγω της αρνητικής εντύπωσης προς το συγκεκριμένο επάγγελμα. Άρα, εάν κάποιο άτομο καταγόταν από μουσική οικογένεια, διασφάλιζε τόσο την ευκαιρία του να ασχοληθεί με το αντικείμενο όσο ταυτόχρονα και την υποχρέωση για τη συνέχιση της ορχήστρας, σύμφωνα πάντα και με τον Κ. Φιλιππίδη, ο οποίος προσθέτει στα παραπάνω λεγόμενά του:

«Παλιά δεν υπήρχε περίπτωση κάποιος που να μην είναι η οικογένειά του μουσική να γίνει μουσικός».

ΔΑ: Ήταν παράξενο;

Ακριβώς! Μα δεν ήθελε ο άλλος να γίνει το παιδί του. Τι θα γίνεις, γύφτος; Θα μάθεις όργανο; Υπήρχε αυτή η νοοτροπία και αναγκαστικά υπήρχαν οι οικογένειες που κράταγαν αυτή τη δουλειά, το επάγγελμα αυτό. Τώρα δεν υπάρχει. Παλιά υπήρχε».

Στο πλαίσιο μιας οικογενειακής ορχήστρας της τοπικής παράδοσης της Ηπείρου, ο πατέρας, ο οποίος φυσικά κατείχε αρχηγική θέση, προωθούσε τα παιδιά του να ασχοληθούν από μικρή ηλικία με ένα όργανο, μικρότερο σε βαθμό δυσκολίας, όπως το ντέφι. Σκοπός ήταν να μάθουν τους ρυθμούς, την εμπειρία και εν συνεχεία τους παρέπεμπε σε ένα όργανο με πιο απαιτητικό ρόλο, αναλόγως με την πορεία εξέλιξής τους. Ο Κ. Φιλιππίδης αναφέρει επί τούτου:

«Και εφόσον υπήρχε, αναγκαστικά σε μια οικογένεια, όταν ο πατέρας προφανώς θα έπαιζε κάποιο όργανο, ξέρω 'γώ σολιστικό, κλαρίνο ή βιολί, για τη στεριά λέμε τώρα, θα κοιτούσε το παιδί, πέρα απ' το να του μάθει κάτι, θα ξεκινούσε με το ντέφι από δέκα χρονών, έντεκα, δώδεκα, από μικρό. Μετά θα το έβαζε, αν έβλεπε ότι έχει ενδιαφέρον και αυτό, να παίξει κάνα συνοδευτικό, κάνα λαούτο ξέρω 'γώ. ή κάνα σαντούρι, ή κάνα τέτοιο όργανο. Όλοι στην Ήπειρο, δεν υπάρχει μουσικός, δεν υπάρχει κλαρινίστας δηλαδή που να μην έχει ξεκινήσει με ντέφι. Γιατί ξεκινάν από μικρά λόγω οικογένειας, που ο πατέρας το βάζει στον ρυθμό, μην μάθει ακόρδο κι αυτά, είναι άλλο πράμα, τουλάχιστον να ξεκινήσει σιγά σιγά και να δούμε πού θα πάει. Μπορεί να παίξει λαούτο, μπορεί σαντούρι. Μπορεί να πάει πιο ψηλά, να μάθει να παίξει βιολί, κλαρίνο. Αυτό γίνεται και στις Ινδίες».

Θέτοντας, λοιπόν, τα παραπάνω αρχικά χαρακτηριστικά για τις μουσικές οικογένειες, ο Κ. Φιλιππίδης φέρνει έπειτα τη ροή του λόγου του σε σημείο όπου δίνει πιο συγκεκριμένες πληροφορίες όσον αφορά την προσωπική του μουσική πορεία. Έτσι, ξεκινάει και μου μιλάει για την πρώτη του επαφή με μουσικό όργανο:

«Και ξεκίνησα λοιπόν μικρός, μου πήρε ένα μαντολίνο ο πατέρας μου. Το μαντολίνο είναι μικρό. Όταν είσαι 15 πούμε δέκα, έντεκα χρονών παιδί, δεν μπορείς να κρατήσεις και κανένα μεγαλύτερο όργανο».

Με αφορμή την ενασχόλησή του με το μαντολίνο μου φανέρω-

σε περαιτέρω στοιχεία σχετικά με την επιλογή του συγκεκριμένου μουσικού οργάνου, συγκρίνοντάς το με το στεριανό λαούτο, κυρίως από τεχνικής άποψης πάνω στο παίξιμο, αλλά και σε οργανολογικό επίπεδο, επισημαίνοντας ορισμένες διαφορές στο κούρδισμα των δυο οργάνων:

«Και είχα μάθει επειδή το ακόρντο ήταν το ίδιο, απλώς είναι μια τέταρτη πιο ψηλά, Μι-Λα-Ρε-Σολ, ενώ το λαούτο είναι Λα-Ρε-Σολ-Ντο. Το μαντολίνο έχει του βιολιού το ακόρντο, το λαούτο έχει της βιόλας. Λοιπόν, και ξεκίνησα από αυτό παίζοντας ακόρντο στο μαντολίνο, όπως το παίζεις στο λαούτο, ακόρντα και την πένα».

Λίγα χρόνια αργότερα ξεκίνησε να παίζει και ακορντεόν. Το συγκεκριμένο όργανο θεώρησε ότι έδινε περισσότερες δυνατότητες όσον αφορά τη σταθερότητα των συχορδίων και μεγαλύτερη ηχητική κάλυψη, σε σύγκριση με το μαντολίνο. Το θεωρητικό υπόβαθρο το οποίο αποκόμισε από την ενασχόλησή του με το ακορντεόν έπαιξε σημαντικό ρόλο στη μετέπειτα πορεία του, όπως χαρακτηριστικά ο ίδιος δηλώνει:

«Στα δώδεκα, σε κάνα δυο χρόνια, είχε κατέβει [ο πατέρας του] για μια δουλειά εδώ στην Αθήνα, και αγόρασε και ένα μεταχειρισμένο ακορντεόν, 32αρι μικρό, το μικρότερο δηλαδή από αυτά που υπάρχουν. Όχι το παιδικό το 16αρι. Και μετά ξεκίνησα το ακορντεόν, επειδή βοήθαγε καλύτερα από το μαντολίνο όταν παίζεις σκέτα. Τι να ακουστεί το μαντολίνο... Στην ουσία σε βάζει εκεί ο πατέρας για να πάρεις το βάπτισμα του πυρός, και να ξεκινήσεις. Πήρα το ακορντεόν, συχορδίες. Για αυτό σου είπα έχει ρόλο να παίζεις κι άλλα όργανα, γιατί μαθαίνεις την εναρμόνιση, μαθαίνεις το ακόρδο, μαθαίνεις από το ακορντεόν την αρμονία του κομματιού. Μετά το χέρι είναι για τον ρυθμό, αλλά η αρμονία είναι άλλο πράμα, να μπει μέσα σου και να καταλάβεις πώς εναρμονίζεται ένα κομμάτι. Ακούγοντας τη μελωδία, θέλει αυτό το Λα, ή θέλει Ρε, θέλει Σολ, ή θέλει Ντο στη σειρά του παιξίματος;»

Στο σημείο αυτό δίνει μια αξιοσημείωτη πληροφορία όσον αφορά τη λειτουργία του ακορντεόν. Σύμφωνα με τα λεγόμενα του Κ. Φιλιππίδη, ο βασικός λόγος ένταξης αυτού του οργάνου στη δημοτική μουσική, τόσο στους σκοπούς της περιοχής του όσο και στα χορευτικά, ήταν διότι έδινε σταθερότητα και βοηθούσε κατά βάση το κλαρίνο. Το γεγονός ότι το ακορντεόν σαν κατασκευή έχει σταθερό κούρδισμα και μπορεί να δώσει συνεχές ήχο εξυπηρετούσε το σολιστικό όργανο (κλαρίνο) της κομπανίας της Ηπείρου ώστε να μην ταλαιπωρείται με το κούρδισμα σε διαφορετικές καιρικές συνθήκες.

«Γιατί το ακορντεόν βοηθάει πάρα πολύ και το κλαρίνο, επειδή τα έγχορδα έχουν και το κακό ότι όταν κατεβεί εμένα το έγχορδο, το κλαρίνο θα ανεβεί, όταν ανεβεί εμένα, το κλαρίνο θα κατεβεί. Δηλαδή στην υγρασία το λαούτο θα ανέβει, του κλαρίνου θα πέσει λίγο. Κάνει το αντίθετο πράγμα, δεν πάνε μαζί να πεις ότι δεν θα με ενοχλήσει. Και ξαφνικά αυτός με το κλαρίνο ακούει άλλο πράμα, δεν εναρμονίζει, σφίγγει τα χείλια του, ματώνουν και έχει πρόβλημα. Ενώ με το ακορντεόν, και όλοι μετά πήραν απάνω στην Κόνιτσα, είδαν ότι το ακορντεόν είναι καλό, έχει σταθερό ακόρντο και έχει και πλάτη, δηλαδή μπορεί να πάρει και μια ανάσα το κλαρίνο. Ενώ με το λαούτο τι ανάσα να πάρει και τι ακόρδο να 'χεις σταθερό; Για αυτό λειτούργησε το ακορντεόν πάρα πολύ».

Στη συνέχεια της συνέντευξης, ενώ μου σχολίαζε την ενασχόλη-

σή του με την κλασική κιθάρα, γεγονός που συνέβη κάποια χρόνια μετά τη μετάβασή του στην Αθήνα, αυτό στάθηκε ως αφορμή να αναλογιστώ τις αλλαγές που βίωσε η δημοτική μουσική κατά τη συγκεκριμένη εποχή και την ανάγκη για εξέλιξη.

«Μετά το ακορντεόν, στα 12, στα 13, ήρθαμε εδώ, επειδή όλος ο κόσμος κατέβαινε στην Αθήνα ή στην Θεσσαλονίκη για να βρει δουλειά. Μετά στα 26 πήγα σε μια σχολή, στην Ηπείρου, απέναντι απ' το Κύτταρο. Εκεί ακριβώς ήταν τούτος ο άνθρωπος και έκανα κιθάρα κλασική ένα ή δυο χρόνια, δεν θυμάμαι. Και εκεί επίσης πήγαινα καλά, γιατί μου 'πε αυτός ότι, αυτό το βιβλίο που έβγαλες εσύ σε ένα χρόνο, οι άλλοι κάνουν πέντε χρόνια να το βγάλουν. Το πρώτο βιβλίο που είχε και λίγα ακόρντα και λίγη μελωδία».

Έτσι, προκύπτει σταδιακά και το κυρίως θέμα που πραγματεύεται η παρούσα εργασία, δηλαδή ότι όργανα σαν την κιθάρα, το ακορντεόν και το μαντολίνο, που δεν ανήκαν μέχρι πρότινος στο ελληνικό μουσικό τοπίο, παίρνουν θέση κι εγκαθίστανται στον χώρο δίνοντας ευκαιρία στους μουσικούς να ασχοληθούν με διαφορετικά μουσικά είδη και διαφορετικές τοπικές μουσικές παραδόσεις της Ελλάδας και παράλληλα να κερδίσουν και περισσότερα χρήματα.

Στο σημείο αυτό ας αναφερθεί ότι, όπως τεκμαίρεται από τη συνέντευξη του Κ. Φιλιππίδη, βασικός σταθμός για τους παραδοσιακούς μουσικούς την εποχή εκείνη αποτέλεσαν οι μουσικοχορευτικές παραστάσεις στα θέατρα. Το ζήτημα της συμμετοχής του Κ. Φιλιππίδη και άλλων μουσικών της εποχής του σε παραστάσεις τέτοιου τύπου σχολιάζεται περαιτέρω στην πορεία της παρούσας εργασίας. Ωστόσο, στο σημείο αυτό θέλω να αναφέρω κάποια αποσπάσματα από τα λεγόμενα του Κ. Φιλιππίδη, τα οποία μαρτυρούν την αρχική του ενασχόληση με μουσικοχορευτικές παραστάσεις στα θέατρα. Συγκεκριμένα, ο Κ. Φιλιππίδης εξηγεί πως εντάχθηκε σε αυτόν τον χώρο και τις καταστάσεις που αντιμετώπισε την δεκαετία του '70 μέσω του αδερφού του Νίκου Φιλιππίδη, δεξιότεχνη στο κλαρίνο.

«Και μετά ήταν ο Νίκος [ο αδερφός του], κάτω στη Ρόδο από το '70, με τη Δημόγλου που είχε ένα χορευτικό εκεί, ένα θέατρο στην ουσία, όπως μια μικρογραφία του θεάτρου Στράτου εδώ».

Με αφορμή το εν λόγω χορευτικό στη Ρόδο σταδιακά του ζητήθηκε να συμμετάσχει και σε περαιτέρω μουσικοχορευτικές παραστάσεις στα θέατρα παίζοντας λαούτο, κιθάρα και ακορντεόν.

«Ήταν εκεί για τις ανάγκες του τουρισμού. Όταν είχε τουρισμό να έχει κάτι να πάει να δει, ας πούμε. Αυτό που επιτελούσε και η Στράτου στην ουσία, γιατί παλιά με γκρουπ δούλευε, δεν δούλευε με ντόπιους, ποιος θα πάει να δει χορούς τότε!».

Από τα παραπάνω αλλά και τα επόμενα λεγόμενά του καταλαβαίνουμε πως από τη μια η ανάγκη προβολής της δημοτικής μουσικής σε εθνικό πλαίσιο κι από την άλλη ο τουρισμός έδωσαν την ευκαιρία σε πολλούς μουσικούς να αποκτήσουν μουσικές γνώσεις πέρα από αυτές που γνώριζαν.

«Και μάλιστα τότε που έπαιζα στη Ρόδο, μου έκανε εντύπωση ότι έπαιρνα την κιθάρα κι απ' το μάνικο μόνο έπαιζα τα ακόρντα της κιθάρας ασυναίσθητα. Το χέρι πήγαινε στα ακόρντα της κιθάρας. Έπαιρνα το λαούτο, το επόμενο δευτερόλεπτο τα ακόρντα κανονικά, του λαούτου. Τώρα επειδή το παράτησα από τότε, δεν ξαναέπαιξα κιθάρα. Παίρνω καμιά φορά την κιθάρα και πάω να πιάσω τα πιασίματα του λαούτου και πόσο φάλτσο το ακούω... Επειδή είναι άλλα

πιασίματα τώρα δεν μπορώ να παίξω. Δηλαδή, πρέπει να παίξω καμιά ώρα κιθάρα για να συνηθίσω τα ακόρντα».

Με το παρακάτω παράδειγμα γίνεται εμφανής η ανάγκη ύπαρξης 'πολυοργανιστών', δηλαδή η χρήση ενός και παραπάνω μουσικού οργάνου από ένα μόνο μουσικό, με αντιληψη πάνω στο αντικείμενο, για την πρακτική διεκπεραίωση της δουλειάς.

«Λοιπόν, είπαν κάποια στιγμή, ξέρω 'γώ, είχαν πρόβλημα με κρουστά, με άλλα όργανα, και κατέβηκα και 'γώ το '77 κάτω, ο Νίκος ήταν ήδη επτά χρόνια κάτω, να παίξω λαούτο στην παράσταση και κιθάρα σε μια σουίτα από λαϊκά που είχαν, σουρτά και χασαποσέρβικα. Έπαιζα, δηλαδή, τρία όργανα [γέλια], και λαούτο και κιθάρα στα λαϊκά, και ακορντεόν στη Ρωμυλία, για τις ανάγκες».

Συνεπώς, πέρα από τη χρήση διαφορετικών μουσικών οργάνων, η ενασχόλησή του με το αντικείμενο που ασχολείται η παρούσα έρευνα, το στεριανό λαούτο, φαίνεται να ήρθε τόσο από την επαφή και την τεχνική κατάρτιση που δέχθηκε από το μαντολίνο σε νεαρή ηλικία, «Όπως ήξερα το μαντολίνο παλιά, τα ακόρντα του, αντί για Μι εκεί, είναι Λα το ακόρντο. Ήξερα τα ακόρντα, τα πιασίματα κι από κει και πέρα το χέρι», όσο και μετέπειτα, κατά τη διάρκεια της συμμετοχής του στις χορευτικές παραστάσεις.

Η συνέντευξη είναι μέρος της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας του Δημήτρη Αξιώτη:

Η ένταξη του λαούτου στη μουσική παράδοση της Θράκης και του Έβρου: Μελέτη μέσω της περίπτωσης του λαουτιέρη Κωνσταντίνου Φιλιππίδη.

Επιβλέπουσα: Ευαγγελία Χαλδαιάκη

*Δρ. Ιστορικής Μουσικολογίας-Διδάσκουσα στο ΠΜΣ
«Εθνομουσικολογία και Μουσική Πράξη»*

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα διπλωματική εργασία πραγματεύεται το θέμα της ένταξης του στεριανού λαούτου στη μουσική παράδοση της Θράκης και του Έβρου, στηριζόμενη στην ερμηνεία του λαουτιέρη Κωνσταντίνου Φιλιππίδη. Με εργαλείο τη συνέντευξη που λήφθηκε από τον Κ. Φιλιππίδη παρουσιάζεται η ζωή και το μουσικό έργο του, η σχέση του ίδιου με το λαούτο, ενώ παράλληλα δίνονται γενικότερα στοιχεία για το λαούτο ως όργανο ερμηνείας διαφόρων μουσικών παραδόσεων, τον συνοδευτικό και σολιστικό ρόλο του οργάνου, αλλά και ειδικότερα, της σχέσης του με το μουσικό τοπίο της Θράκης, μέσω επίσης των βιβλιογραφικών πηγών και της δισκογραφίας που αξιοποιήθηκε. Επίσης, καταγράφεται και αναλύεται ο τρόπος επιτέλεσης του Κ. Φιλιππίδη, μέσω των μουσικών καταγραφών δύο κομματιών που ερμήνευσε ο ίδιος, τόσο στη δισκογραφία και στο ραδιόφωνο, αλλά και κατά τη διάρκεια της συνέντευξης.

Κάπου πήγα, κάτι άκουσα, κάτι είδα...

Απο τον Δ. ΣΤΡΑΤΣΙΑΝΗ

Μετά από πολύ καιρό είμαι ξανά εδώ γιατί ορισμένα πράγματα πρέπει να επαναλαμβάνονται πολλές φορές, μήπως τελικά μείνει κάτι, διορθωθεί κάποιο στραβό ή ιδρώσει το αυτί κάποιου υπεύθυνου. Με αφορμή την αντικατάσταση ενός στυλιαριού της τσουγκράνας με ένα κρανίοιο, ξεκίνησα την έρευνα στις πύο κοντινιές κρανιές στον Άγιο Αθανάσιο, την ψηλή πέτρα και τον μύλο του Μακρυγιάννη. Σας περιγράψω τί είδα στον δρόμο μου.

Γεφύρι προς τα «λειβάδια», το επόμενο γεφύρι μετά το γεφύρι στα «ξυλουράκια» που σε λίγο και αυτό θα αγνοείται...

φωτό 16/11/2013

Κεντρικό γεφύρι τα παλιά χρόνια, οδηγούσε προς : α) τον τσιριβραχο, φονικά, ντουραλί, Κάντζικο και Λαγκάδα . β) Μεσαίο λειβάδι, Βρωμονέρι, πιά, μπέκο πηγάδι χαρίση, νταμπούρι. γ) Κοντή ράχη μπιστιερές, πάδι και μέσω του μοναπατιού της άκρης παρακάμπαμε το πέρασμα του ποταμιού στα ξυλουράκια όταν αυτό ήταν «κατεβασμένο» και δεν υπήρχε γεφύρι (τώρα υπάρχει;). Είχα συμμετάσχει στην προσπάθεια του συνεταιρισμού, τα καλά χρόνια, κάνοντας την μελέτη για την αντικατάσταση της ξυλοκατασκευής, που ήθελε λόγω της χρήσεως συνεχή επισκευή, με πλάκα από μπετόν κατ' αρχήν και μετέπειτα όταν τα οικονομικά το επέτρεπαν επένδυση με γκαλντερίμι .

Έγινε η πρώτη φάση και τα υπόλοιπα στις «ελληνικές καλένδες» . Έκτοτε το γεφύρι ουσιοδώς ουδέποτε συντηρήθηκε. Στο διάστημα 2008-2013 που είχα, εξ αιτίας του ελεγκτού, μία εικόνα των δαπανών του συνεταιρισμού είδα την διάθεση ποσού, όχι αμελητέου, για την συντήρηση του γεφυριού, συντήρηση όμως που τελικά δεν έγινε. Αυτά όμως ανήκουν στην ιστορία, η κατάσταση σήμερα του γεφυριού είναι τραγική.

1ον: Το δεξί ακρόβαθρο, κατά τον ρού του ποταμού, έχει υποσκαφή από το ποτάμι και λόγω της φύσεως του εδάφους κινδυνεύει με υποχώρηση .

2ον: Η πέτρινη προστατευτική επένδυση της ανωδομής του έχει υποσκαφή και αυτή από το νερό και σε επόμενα πλημμυρικά φαινόμενα κινδυνεύει με υποχώρηση. Υποχώρηση η οποία θα παρασύρει όλο το ακρόβαθρο με επακόλουθο την πτώση του γεφυριού.

3ον: Λόγω χρόνιας επίκωψης η διάβαση του γεφυριού προς το

μεσαίο λειβάδι είναι άκρως επικίνδυνη, ένα τυχαίο γλίστρημα και βρίσκεσαι στην κοίτη του ποταμού.

4ον: Η πρόσβαση προς την κοντή ράχη αδύνατη, έχει χαθεί πλέον και ο δρόμος.

Αλλά και το γεφύρι να περάσεις (μετά φόβου θεού), δύσκολα να συνεχίσεις προς τσιριβραχο, μετά την κατάρρευση των φραγμάτων, (λόγω μη συντηρήσεως), το ρέμα που κατεβαίνει από το βρωμονέρι και τον τσιριβραχο έχει αποκτήσει μεγάλο βάθος, ως εκ τούτου δύσκολο το πέρασμα. Παντού μία εικόνα εγκατάλειψης η οποία σε γεμίζει πίκρα και απογοήτευση. Χρόνια τώρα ο συνεταιρισμός ασχολείται με έργα βιτρίνας μέσα στο χωριό, υποκαθιστώντας τον εκάστοτε δήμαρχο που αποφεύγει να κάνει την δουλειά του και έχει εγκαταλείψει τις υποδομές προς την γεωργοκτηνοτροφική ζώνη. Αν δεν ληφθούν άμεσα μέτρα σε λίγο γεφύρι δεν θα υπάρχει, όπως έχει γίνει και στα ξυλουράκια .

✓ Μύλος Μακρυγιάννη

Κάποτε ήταν ο ποιό καλός και γραφικός μύλος του χωριού., με πέτρινο πλακοσκεπές κτίσμα του μύλου, μαντάνια και ντριστέλα όλα συγκεντρωμένα σε μικρό χώρο, κοντά στο χωριό με εύκολη πρόσβαση. Τώρα δεν βλέπεις ούτε στοιχείο απο την ύπαρξή του . Αν δεν είχα περάσει εκεί τα καλλίτερα μου χρόνια δεν θα μπορούσα να προσδιορίσω ούτε το μέρος που ήταν. Αγώνιστκα για να συντηρηθεί από τον συνεταιρισμό και να μίν γίνει η ντριστέλα στην δεύτερη γέφυρα, δυστυχώς δεν εισακούσθηκα . Άς όφονται όμως και αυτοί που αρνήθηκαν παλαιότερη πρόταση μου για την παραχώρηση στην αδελφότητα και την διάσωση του μύλου.

✓ Βρύση ψηλής πέτρας

Πρίν δύο περίπου χρόνια την είχα καθαρίσει, είχα αποκαταστήσει την απορροή του νερού και είχα φτιάξει πρόχειρα το πλακόστρωτο, με σκεπτικό την άλλη χρονιά να ολοκληρώνα την επισκευή, λόγω της διαρροής, του «καζανιού» (φρεάτιο συλλογής του νερού) και άλλες μικροεπεμβάσεις. Με πρόλαβε ο συνεταιρισμός ο οποίος ως συνήθως, χωρίς συνενόηση, χωρίς στοιχειώδη μελέτη, την μπάζωσε με τσιμέντο, ελπίζοντας ότι η διαρροή του νερού δεν θα φαινόταν, την πλακόστρωσε με πλάκες όπως όπως και έφυγε. Το νερό έλεγε ο πατέρας μου παιδί έχει λεπτή μέση και έτσι πρίν αλέκτωρ λαλήσει ξαναεμφανίστηκε . Σε δουλειά να βρισκόμαστε .

Όπου και να περπατήσεις έξω απο τα εικονίσματα η εγκατάλειψη είναι παρούσα, αυλάκια ακαθάριστα, μονοπάτια εξαφανισμένα πίκρα και απογοήτευση. Αλλά επί τη ευκαιρία ας δούμε και τα άλλα καλοκαιρινά θέματα του χωριού.

✓ Σκουπίδια Καλοκαίρι 2025

Σοβαρό πρόβλημα παρουσιάστηκε και το φετινό καλοκαίρι, με την

αποκομιδή των σκουπιδιών. Κάθε χωριό ανάλογα με τον πληθυσμό του, το έζησε με μεγαλύτερη ή μικρότερη ένταση την περίοδο 20 Ιουλίου 20 Αυγούστου. Τα προηγούμενα χρόνια έφταιγε ο χωριανός μας δήμαρχος ο Εξάρχου, όπου να πήγαίνες δεν άκουγες τίποτε άλλο από τους γνωστούς αγνώστους πόσο ανίκανος ήταν. Τώρα που είναι αρεστός τους ο δήμαρχος, τσιμουδιά, όλα καλά και ωραία. Απο την ημέρα που πήγα μέχρι που έφυγα τα σκουπίδια έξω από τον χώρο στάθμευσης που έχουμε, εκεί ήταν και ακόμη εκεί θα είναι. Όταν γινόταν η περιφράξη του χώρου καλή τη πίστη παραχωρήθηκε χώρος και προς τον δημόσιο δρόμο και προς τους τσιουσαίους για διαπλάτυνση των υφισταμένων δρόμων. Η κατάληξη είναι ως προς τους τσιουσαίους να χρησιμοποιείται ως χώρος αποκλειστικής στάθμευσης και να είναι δύσκολη η διάβαση των πεζών, ως προς τον δημόσιο δρόμο ως χώρος τοποθέτησης κάδων και χύδην σκουπιδιών. Ότι άχρηστο έχουμε στο σπίτι μας, γνωρίζοντας την αδυναμία του Δήμου στην αποκομιδή τέτοιων αντικειμένων, το εναποθέτουμε σε κοινή θέα στο δημόσιο δρόμο. Έξω από την πόρτα μας και ότι θέλει ας γίνει.

Αν το ξαναφράξουμε το χωράφι στα αρχικά σύνορα θα είμαστε κακοί;

✓ Εκδηλώσεις

Έγιναν οι καθιερωμένες ετήσιες εκδηλώσεις της αδελφότητας. Άσχοι από κάθε άποψη, συγχαρητήρια στους διοικούντες της αδελφότητας, στους οργανωτές και στα παιδιά που συμμετείχαν. «Άμες δε γεσόμεθα πολλώ κάρρωνες» κατά τους αρχαίους. Εντύπωση μου έκανε όμως η παντελής απουσία του δήμου και του συνεταιρισμού απ' αυτές.

✓ Γενική συνέλευση του συνεταιρισμού.

(ουδέν νεώτερον από το ανατολικό μέτωπο)

Για την ιστορία έγινε ΓΣ του συνεταιρισμού τον Αύγουστο. Όπως σας έχω ενημερώσει το κεφαλαίο αυτό για μένα έχει κλείσει. Η απαξίωση και η αδιαφορία τους αξίζει και την εισπράτουν από τους χωριανούς. Χωρίς λογοδοσία, διαφάνεια όραμα και προοπτική το μέλλον είναι προδιαγεγραμμένο.

✓ Δήμος

Πληροφορήθηκα ότι σε ειδικό λογαριασμό του δήμου, (ανοίχθηκε επί δημαρχίας Ν. Εξάρχου), συγκεντρώθηκαν περίπου 130000,00 ευρώ από τα έσοδα του δήμου από τα υδροηλεκτρικά. Σκοπός του ειδικού λογαριασμού είναι η χρηματοδότηση έργων στα χωριά που έχουν τέτοια έργα (Κεράσοβο – Δίστρατο). Επίσης πληροφορήθηκα ότι γίνεται εκταμίευση χρημάτων προς το Δίστρατο. Εμείς θα μείνουμε με τα παλιοσίδερα; όπως το 1952. Αντί οι διοικούντες να δαπανούν τα χρήματα του συνεταιρισμού εντός του χωριού και να κάνουν την δουλειά που πρέπει να κάνει ο δήμος γιατί δεν διεκδικούν αυτά που δικαιούμαστε; Ως πότε θα είμαστε τα κορόϊδα της υποθέσεως.

✓ Κτηματολόγιο – δασικοί χάρτες

Μετά από τις άοκνες και επιτυχείς ενέργειες του συνεταιρισμού που διαχειρίζεται την νομή των συνιδιόκτητων εκτάσεων του χωριού καταφέραμε να δηλωθεί στο κτηματολόγιο το 3% της κοινοτικής έκτασης ως ιδιωτική. Η όμορη Λαγκάδα πάνω από 70 %, το Ελεύθερο περίπου το 80%. Επίσης καταφέραμε το μεγαλύτερο μέρος να χαρακτηριστεί ως δάσος, μη επιδεχόμενο αλλαγής χρήσης. Για ενστάσεις κλπ που προέβλεπε ο νόμος, ούτε λόγος. Ποιός να τις

κάνει; Αλήθεια κάτι υπεύθυνες δηλώσεις που ζητούσαν από τα μέλη, δέχτην για την δήλωση στο κτηματολόγιο, οι διοικούντες με τους νομικούς τους συμβούλους, τί έγιναν; Δεν απέδωσαν; Εκ του αποτελέσματος φαίνεται όχι. Τί πρέπει λοιπόν να τους καταλογίσουμε; Ανικανότητα, αδιαφορία, ή σκοπιμότητα λόγω ιδεοληπτικών αγκυλώσεων για να γίνουν όλα κρατικά; Δεν φταίνει όμως μόνο οι διοικούντες, αυτοί τόσο ξέρουν τόσο κάνουν, αλλά και όλοι οι χωριανοί που τους ανέχονται. Παρακολούθησα όλη την διαδικασία του κτηματολογίου από την αρχή μέχρι τα οριστικά αποτελέσματα της ανάρτησης. Δυστυχώς δικαιώθηκα ως προς αυτά που ζητούσα να γίνουν πριν ακόμη έλθει το κτηματολόγιο. Μετά την αρχική επιτυχή έκβαση της υποθέσεως του «Ριαχόβου» με την συνεργασία των τοπογράφων που είχαν οριστεί ως εμπειρογνώμονες, ζήτησα επανειλημμένως, χωρίς να εισακουσθώ, να αναθέσουμε σε τοπογραφικό γραφείο, την σύνταξη του κτηματολογίου του χωριού. Την θέση μου την υποστήριξε και ο δικηγόρος του συνεταιρισμού κ. Μαρτσέκης. Δημόσια και φανερά θα ορίζαμε όλοι σε χάρτη ποιές είναι οι ιδιοκτησίες μας και σε ποιόν ανήκουν. Επίσης θα καθορίζαμε με ποιόν τρόπο θα γινόταν η δήλωση των γαιωτεμαχίων έξω από την ευρύτερη γεωργική ζώνη και πως αυτά θα μεταφέροντο προς αξιοποίηση και εκμετάλλευση στον συνεταιρισμό. Με την συνδρομή των τοπογράφων και του δικηγόρου θα ολοκληρώναμε όλη την διαδικασία και όταν θα ερχόταν το κτηματολόγιο θα τους το παραδίδαμε έτοιμο και συμφωνημένο. Θέμα χρημάτων δεν υπήρχε, η δαπάνη δεν ήταν εξωπραγματική και λόγω του όγκου διαπραγματεύσιμη. Τι προτίμησαν οι διοικούντες τον συνεταιρισμό από το 2008 μέχρι σήμερα; να πλακοστρώσουν τους δρόμους μπροστά απ' τα σπίτια τους, τις αυλές τους και να περιφράξουν μέχρι και τ' αμπέλια τους. Αυτοί είμαστε και αυτοί μας ταιριάζουν. Τι μας έχει μείνει πλέον; Να περιμένουμε να περάσει η επταετία και όλα να γίνουν κατά τον νόμο κρατικές ή δημοτικές εκτάσεις. Τόση φασαρία και αγώνες του χωριού από το 1850 μέχρι σήμερα για το ιδιοκτησιακό, για ποιό λόγο; γιατί κάποιοι δεν πίστεψαν σ' αυτούς και φάνηκαν κατώτεροι των περιστάσεων. Δεν γνωρίζω αν οι οι συνεταιριστικές εκτάσεις μας έχουν δηλωθεί από αλλοδαπούς στον ΟΠΕΚΕΠΕ, μέχρι και σήμερα δεν διάβασα κατι σχετικό, αλλά ποιός ξέρει και ποιόν απασχολεί.

✓ Πλάτανος – τραπεζοκαθίσματα

Όλοι μας καθίσαμε το καλοκαίρι κάτω από τον κουτσουρεμένο πλάτανο. Ήθελε πολύ μυαλό να γίνει αυτό που έγινε. Ας ευχηθούμε να μίν έχει γίνει μέσω των εργαλείων κοπής και η μεταφορά του μυκητα που καταστρέφει τα πλατάνια. Μια ιστορία, γιατί ο πλάτανος είναι ιστορία, από μια απερίσκεψία θα καταστραφεί. Σκεφτείται να κάθεστε στην πλατεία κάτω από ομπρέλες.

Επίσης τοποθετήθηκαν στην πλατεία της εκκλησίας και στο σχολείο μόνιμα τραπεζοκαθίσματα δωρεά του Κουκούμη Ε. Συγχαρητήρια για την δωρεά. Οι απόψεις των χωριανών είναι μορασμένες, άλλοι τα θέλουν, άλλοι όχι. Προσωπικά δεν μου αρέσουν. Δεν ταιριάζουν με το περιβάλλον. Θα προτιμούσα την κατασκευή των χαγιατιών στην εκκλησία. Επανέρχομαι επί τη ευκαιρία σε παλαιά μου πρόταση, ότι γίνεται σε δημόσιους χώρους, κτίρια, εκκλησία, παλιό δημοτικό, εξωκλήσια κλπ, καλόν είναι να εγκρίνεται από μια επιτροπή μετά από ώριμη σκέψη και να εντάσσεται σ' ένα ενιαίο αρχιτεκτονικό σχέδιο και να μην κάνει ο καθένας ότι του κατεβάσει η κούτρα.

Στενάχωρα πράγματα πρέπει να τα λέμε όμως για να μην πάμε σκαστοί.

Ηλιοβασίλεμα στο Κεράσοβο

Έργο του Μιλτάδη Π. Νάκου
Soma Tattoo Υφασίου 29 Άνω Ιλίσια somatattoo.com

Πωλείται ελαιόλαδο

Παραγωγής μου
από την περιοχή Ζαχάρω Ηλείας
Πωλούνται δικής μου παραγωγής παραδοσιακά
ζυμαρικά (λαζάνια, κυλοπίτες), τραχανάς
[ξινός - γλυκός - καυτερός - νηστίσιμος],
βίδες, λαζάνια ολικής, κριθαράκι.

Για παραγγελίες
Σελτσιώτης Αθανάσιος
τηλ.: 6932028290

✉ djthanos22@hotmail.com

ΙΩΑΝΝΑ ΧΡ. ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ -
ΝΤΑΓΚΟΒΑΝΟΥ

**ΓΕΝΙΚΗ
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ
ΙΑΤΡΙΚΗ**

ΖΗΝΩΝΟΣ Ι & Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗ
ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ

210-5739804 6947610071

**Μαριάνθη
Καραγιάννη**

Υγειολόγος ΤΕ

Σικυώνος 19 Κιάτο

697 088 3557

marianthikaragianni@yahoo.gr

D
DIMITRIΟΥ
FOOD SERVICE
est. 2011

FOOD SERVICE

est. 2011